

ГАРТ

№ 29 (3240)
17 липня 2025 року
Тираж 19499

Чернігівський обласний тижневик. Засновано 7 червня 1921 року

Фото з альбому сім'ї Потіїв

Сім'я Потіїв: Раїса, Лілія і Сергій

«Коли мене вб'ють, ви дуже не горюйте»

У День Конституції України, 28 червня, в оселю родини загиблого захисника Сергія Потія з Чернігова (позивний — Монгол) вдерся крадій. Цінних речей і грошей не знайшов, але повернув догори дригом усю квартиру. Всього за тиждень до цього Сергія поховали. На повернення його тіла рідні чекали понад рік. Мешканці будинку, в якому жив Сергій, дуже хочуть, аби зловмисника знайшли, адже впевнені: він точно знав, у чію оселю заліз, і, можливо, живе поряд із ними.

— Не стільки шкода вкраденого, скільки гидко, що хтось невідомий ходив квартирою, порпався в наших речах, — каже дочка Сергія Потія Лілія.

Саме вона першою побачила наслідки вторгнення злодія.

— Мама того дня залишилася ночувати на дачі, ми ж із чоловіком близько 21-ї вирішили прогулятися містом, випити кави. Повернулися додому за дві години. Перше, що кинулося в очі, — моя сумка, яку я поставила в коридорі на стільчику, валялася на підлозі, банківські та дисконтні картки були розсіпані. Подумала: ну буває, впала випадково. Але, піднімаючи сумку, я раптом побачила, що двері у вітальню відчинені. Оце мене здивувало. Річ у тім, що в нас живуть два коти, які між собою не миряться, тож, коли ми кудись ідемо, зачиняємо їх у різних кімнатах. Я забігла в спальню —

там усе було розкидано, але я вирішила, що це коти зробили, коли билися. Почала шукати тварин і звернула увагу, що на ліжку акуратно лежить москітна сітка з вікна, а саме воно відчинене. Отоді й зрозуміла, що в квартирі був хтось чужий, — говорить Лілія. — Стала оглядати інші кімнати — замок у вікні на кухні був розкурочений, квітка на підвіконні пом'ята, у шафах усе перерито, речі валялися долі, документи розкидані, а мамина коробка з прикрасами розірвана. Коли приїхала поліція, я навіть ще не могла точно сказати, що вкрали. Єдине, що побачила зразу, — із гаманця, що був у сумці, витягли гроші і не було на місці моїх ювелірних прикрас. Їх не назвеш дуже цінними, бо вони зі срібла, але це — дорогі для мене спогади, бо прикраси на різні свята дарували мені рідні.

Не збентежило злодія навіть те, що на ліжку в спальні, де він

так ретельно порпався в речах, лежали фото чоловіка із чорною стрічкою, прапор України і зелений берет...

Разом Раїса і Сергій Потіїв прожили понад 30 років.

— У 1992 році ми із Сергієм були свідками на весіллі в Полтавській області. Сама я із села Красне Чернігівського району, Сергій — із Чернігова, але часто приїжджав у Красне до своїх бабусь. Так сталося, що його друг одружився з моєю однокласницею. Вона була з Полтавщини, а старші класи закінчувала в нашій школі (приїхала в Красне доглядати за бабусею). Із того часу ми й почали зустрічатися, а за рік одружилися. У 1995-му в нас народилася донечка, — розповідає Раїса Потіїв (зараз їй 50 років).

Продовження на стор. 6

БЛИСКАВКА ВЛУЧИЛА В БУДИНОК

2 стор.

У СОСНИЦІ ЧЕКАЮТЬ ФІЛЬМУ ПРО ЗЕМЛЯКА

3 стор.

ПІДТРИМКА КОНТРАКТНИКІВ І «ХИТРЕ» ЗВІЛЬНЕННЯ ЧИНОВНИЦІ

5 стор.

ШАНОВНІ ПЕРЕДПЛАТНИКИ!

Якщо вам доставляють «Гарт» невчасно або не приносять зовсім, обов'язково повідомляйте за номерами

0-800-300-545
(гаряча лінія Укрпошти)

(098) 741-88-51 і
(067) 916-78-89

(редакція, з понеділка до п'ятниці з 10.00 до 18.00).

І не вірте, якщо вам кажуть, що «Гарт» надрукував недостатньо примірників, тому на всіх і не вистачає.

Ми як друкували, так і друкуємо стільки примірників, скільки їх передплачено.

«ГАРТ» КОЖЕН ЧИТАЧ МАЄ ОТРИМУВАТИ ЩОТИЖНЯ!

ЧЕРНІГІВСЬКИЙ
ОБЛАСНИЙ
ТИЖНЕВИК —
для всіх,
хто духом
молодий

ЗАСНОВНИК:
трудоий колектив
**ТОВ «Редакція
Чернігівської
обласної молодіжної
газети «ГАРТ»**

Редактор
Дмитро ІВАНОВ

**Відповідальний
секретар**
Валентина ЄВТУШЕНКО

**Комп'ютерний набір
та верстка:**
Валентин КОВАЛЬОВ,
Діна САПОН,
Марина САПОН

Коректор
Катерина ПЕТРЕНКО

Черговий редактор
Катерина ДРОЗДОВА

ДЗВОНІТЬ:

Приймальня -
**67-87-79,
098-741-88-51**

Відповідальний
секретар -
67-79-37

Відділ реклами -
067-916-78-89,
e-mail:
reklamagart@gmail.com

ПИШІТЬ:

Редакція газети
«ГАРТ»,
пр. Перемоги, 62,
м. Чернігів,
14000
INTERNET E-mail:
gazgart@gmail.com

Ідентифікатор медіа
R30-01061

Свідоцтво
ЧГ № 664-313 ПР
від 04.03.19 р.
Зам. 29
Індекс — 61429

Обсяг: 3 др. аркуші
Тираж 19499

• Редакція не завжди
поділяє позиції авторів
публікацій під
рубриками «Точка зору»,
«Актуально», «Позиція»,
«Політика», «Вибори»,
«Реклама» та «Фінанси».
Відповідальність за
достовірність фактів, інших
даних несуть автори цих
публікацій та рекламодавці.
Шановні читачі!
**Будьте уважні, читаючи ці
матеріали! Не довіряйте
сумнівним пропозиціям!**

Видавець — ТОВ
«Редакція Чернігівської
обласної молодіжної
газети «Гарт».
Газету видруковано
ПАТ «Поліграфічно-
видавничий комплекс
«Десна», м. Чернігів,
пр-т Перемоги, 62.

Блискавка вдарила прямо в центр даху

9, 10 й 11 липня на Чернігівщині вирувала негода — гроза, шквальний вітер до 15-20 м/с, злива, а подекуди і град. Багато де попадали дерева, постраждали автівки, були обірвані дроти і повалені електроопори. Без світла залишилися понад 71 тисяча абонентів у близько 400 населених пунктах області. А в селі Світанок Парафіївської ТГ Прилуцького району шквальний вітер і взагалі спричинив руйнування конструктивних елементів покрівель 35 житлових будинків і 10 будівель господарських споруд на ПСП «Фортуна». Та всі ці проблеми — ніщо в порівнянні з тим, що довелося пережити родині Іваницьких із Ніжина: 10 липня о 18.50 у дах їхнього будинку влучила блискавка.

— Того дня ми поралися на городі всією сім'єю. Можливо, якби хтось сидів у телефоні, то знали б, що в області вже з 18-ї лютую гроза. А так... У Ніжині в цей час навіть дощ іще не накрапав. Поба-

чили, що небо потемніло, то й почали збиратися, — розказує Олена Іваницька. — Син Діма (йому 23 роки. — Авт.) ще залишався на городі, ми ж із чоловіком Ігорем і дочкою Анею (17 років. — Авт.) уже зайшли в дім. Я чистила яблука, щоб спекти пиріг, аж тут раптом той страшний звук. Бахнуло так, що аж вушка позакладало. Ніхто не зрозумів, що сталося, але всі разом ми вибігли на вулицю. Оббігли будинок з усіх боків — спочатку нічого не було видно, а потім із даху пішов дим. Ми кинулися всередину, на другий поверх. Виявилось, блискавка вдарила прямо в центр даху, там і був осередок займання. Ми викликали пожежників, а самі тим часом підключили до краєвого шлангу і почали своїми силами гасити вогонь. Але марно... Очевидно, температура була дуже високою, бо за лічені хвилини стала капати смола з руберойду, у нас навіть опіки позалишалися. Мусили кинути гасіння і чекати на рятувальників. Приїхали вони швидко, але й вогонь поширювався дуже стрімко. Будинок у нас старий, дерев'яний, обкладений цеглою. Так ось загорілися ці внутрішні дерев'яні стіни, та й це-

гла практично спеклася, зараз вона буквально розсипається в руках. Тепер дім Іваницьких у непридатному для проживання стані, та й відбудови він навряд чи підлягає. Фактично всі речі, які були всередині, зіпсовані.

Будинок родини Іваницьких після пожежі

— Якийсь мокрий одяг ми забрали, побутову техніку, що не була ввімкнена в мережу, витягли, але не знаємо, чи вона працюватиме. Поки що все це стоїть у дворі, — зітхає Олена Іваницька.

А ще під час пожежі Іваницьким довелося рятувати маму Олену Іванівну — 88-річну Галину Овратівну, інваліда І групи, яка давно не ходить.

— Винесли її на рядні просто на го-

род, під дощ, — не може втримати сліз Олена Іваницька. — Спасибі «швидкій», приїхала вона дійсно швидко й одразу ж забрала маму до лікарні. Ну і велика дяка медикам Ніжинської міської лікарні, які зараз турбуються про маму, а особливо лікаре-

вантажувати яку прийшли і друзі, і сусіди, і містяни, які зовсім нас не знають. Із «Таверна де Ніно» привезли мінеральну воду і піцу, якою ми змогли всіх наших помічників нагодувати. Це була така вчасна допомога! Дуже допомогли нам організація Червоного Хреста (Наталія Саєнко), ГО «Час для нас» (Ганна Б'янка), охорона фірма «Інтергард», де працює Ігор, Ніжинський державний університет імені Миколи Гоголя. Заздалегідь перепрошую, якщо когось не згадала, бо в голові зараз справжня каша, але знайте: ми дуже вдячні кожному, хто не пройшов повз наше горе.

На жаль, таке горе в родині Іваницьких сталося не вперше. Ця пожежа в їхньому будинку вже друга.

— Перші пологи в мене були дуже складними. Діма народився з важкою пологовою черепно-мозковою травмою, він — інвалід з дитинства. Перший рік його життя ми провели у лікарнях — спочатку в Чернігові, потім у Києві. Коли ж я повернулася додому, до цих проблем додалися побутові і через мій недогляд у цьому ж будинку сталася пожежа. Це було у 2002 році. Тоді все-

редині вигоріло дві кімнати і повилітало скло з вікон, та стіни і дах залишилися цілими. Пів року ми жили в родичів і потроху ремонтували дім. За 22 роки повністю його оновили — сучасні вікна, ламінат, нові меблі, техніка. Жити б у комфорті і спокої, а тут...

Давайте вкотре доведемо, що українці — це сила і єдність, і допоможемо родині Іваницьких відновити їхню оселю! Вони будуть вдячні за кожну копітку. Свої посильні внески ви можете перерахувати на картку ПриватБанку — **№4149 6090 5322 6025** (Іваницька Олена Іванівна), «конверт» у ПриватБанку — **№5168 7521 4606 6801** (Іваницька Олена Іванівна) або ж на «Банку» — <https://send.monobank.ua/jar/9ESDYQnHNY>. Переддаємо заздалегідь, що карткові рахунки можуть періодично не приймати платежів. У такому разі краще спробувати повторити платіж пізніше або ж скористатися «банкою». Віримо: разом у нас усе вийде!

**Катерина
ДРОЗДОВА,**
м. Ніжин.

Фото ДСНС у Чернігівській області та з альбому родини Іваницьких

— ОГОЛОШЕННЯ — РЕКЛАМА —

Продам за частини на Москвич, Волгу і Жигулі. Недорого. Тел.: 098-412-90-18; 063-59-48-741.

Буріння свердловин цілий рік. Роботи під ключ. Тел.: 098-049-49-39, 066-476-44-49, 093-150-32-32. Сергій.

Буріння свердловин на воду під ключ цілий рік. Тел.: 093-750-28-64.

ЗАПРОШУЄМО НА РОБОТУ на денні зміни в Києві.

Проживання — забезпечуємо, надаємо без оплати і з оплатою.

ТРЕБА ОХОРОНЯТИ МАГАЗИНИ секонд-хенд, дивитись за порядком від громадської організації.

Довідка за телефоном 096-300-91-39, телефонуйте в будь-який час.

Вік — із 18 до 65 років. Чоловіки і жінки!

Вікна та двері. Найнижчі ціни. Забір, доставка та встановлення. 10 років гарантії. Тел.: 098-825-45-50, 093-440-74-74.

Вікна, двері. Гарантована знижка пенсіонерам. Багаторічний досвід роботи. Робимо швидко і якісно. Двері вхідні різних видів. Тел.: 095-504-48-68, 097-100-03-80.

Металопластикові вікна та двері від виробника. Виготовлення та монтаж. Відливи, підвіконня. Москитні сітки в подарунок! Безкоштовний замір та доставка. Гарантія 10 років! Тел.: 098-00-94-394.

Пластикові Вікна та Двері. Найнижчі ціни! Швидко та якісно! Двері вхідні різних видів. Висока тепло- та шумоізоляція! Безпосередньо від виробника. Тел.: 067-12-12-800.

Потрібен вантажник для роботи на свиноферму на м'ясо (виготовлення корму) у передмісті Чернігова. Вахтовий метод роботи, забезпечуємо харчуванням і житлом. Зарплата за вахту 14 днів — 8 400 грн, за 21 день — 12 600 грн. Тел.: 097-423-46-76.

Адвокат. Правова допомога, юридичний супровід, захист і представництво інтересів у судових, державних та інших органах. Упорядкування документів правового характеру. Св-во ППЗД серії ПН №000890 від 06.03.2020 НААУ. Тел. 067-460-91-10.

* Загублене свідоцтво про право власності на житло, видане на імена Людмили Григорівни Зеленьської, Андрія Олександровича Солов'я, Тетяни Олександрівни Солов'я, вважати недійсним.

* Загублене посвідчення УБД, видане на ім'я Олексія Олексійовича Хромова, вважати недійсним.

* Загублене службове посвідчення співробітника ДСНС України серії ЧН № 012377, видане Головним управлінням ДСНС України у Чернігівській області 29.05.2024 року на ім'я Максима Олександровича Лоли, вважати недійсним.

* Загублене посвідчення військовослужбовця Національної гвардії України, видане на ім'я Івана Олександровича Круглика, вважати недійсним.

* Загублений військовий квиток, виданий на ім'я Андрія Валерійовича Непокрихтих, вважати недійсним.

* Загублений атестат про повну загальну середню освіту серії ЕН № 42493446 та додаток до нього 12АД № 469580, видані 12.05.2012 року Старобілоуською ЗОШ І-ІІІ ст. на ім'я Івана Васильовича Головача, вважати недійсними.

* Загублене свідоцтво про право власності на житло, видане на ім'я Тетяни Борисівни Виноградової, вважати недійсним.

* Загублене свідоцтво про право власності на житло, видане на ім'я Володимира Івановича Виноградова, вважати недійсним.

* Компанія «Агрокс» запрошує на роботу: водія-експедитора, пакувальника-комплектувальника. Надаємо житло за потребою. Тел. 073-076-71-74.

* Продаємо та доставляємо дрова усіх їх видів. Завжди в наявності дрова по 2 метри, пиляні та рубані. Породи дуб, граб, акація, береза, вільха, сосна, осика. Тел.: 095-602-90-11, 068-680-81-38.

* Виконаємо всі види ремонтно-будівельних робіт квартирі будинків «від А до Я». Прохання по дрібницях не турбувати. Допоможемо з покупкою та доставкою будівельних матеріалів. Є знижки на будівельні матеріали. Тел. 097-688-74-34.

* Продам спокійного коня, не кусається, виконує всі с/г роботи. Деталі за тел.: 068-594-91-12.

Клініка доктора СОРОКИ ЛІКУВАННЯ:

- АЛКОГОЛЬНОЇ ● ТЮТЮНОВОЇ
- ІГРОВОЇ залежностей
- ОЖИРІННЯ та НЕВРОТИЧНИХ СТАНІВ

Сайт — <http://doktorsoroka.com.ua>

Тел.: (050) 555-89-98, (068) 072-66-40.

ТОВ «Українська універсальна біржа» оголошує про проведення цільового аукціону з продажу майна, що належить на праві власності КП «ВЕРБІВКА» Добрянської селищної ради (ЄДРПОУ 32314512) та підлягає реалізації в рахунок погашення його податкового боргу. Лот 1- Виробничка будівля, заг. пл. 942 кв.м, осн. пл. 769,8 кв.м, доп. - 172,2 кв.м, «А1-1» прибудова, «а-1» тамбур, «а1-1» склад, номер майна в ДРПР 1462904374244. Адреса: Чернігівська обл., Чернігівський р-н, с. Вербівка, вул. Тичини Павла, буд. 218. Початкова вартість (з ПДВ): 634695,00 грн. Аукціон проводиться без можливості зниження початкової вартості. Час і місце ознайомлення з майном за місцезнаходженням майна в робочі дні з 10.00 до 16.00, тел. +380503051404. Кінцевий строк прийняття заяв та оплати внесків - 31.07.2025 р. до 16.00 за адресою: м. Полтава, вул. Шевченка, буд. 52. Учасники подають Біржі заяву на участь в аукціоні та документи, зазначені в оголошенні на вебсайті Біржі <https://www.uub.com.ua/>. Внески сплачуються на п/р ТОВ «УУБ» в ПАТ «КРЕДІ АГРИКОЛЬ БАНК», код ЄДРПОУ 25158707. Гарантійний внесок (без ПДВ): 63469,50 грн на UA183006140000026008500397202, реєстраційний (з ПДВ): 17,00 грн на UA903006140000026004500397206. ТОВ «УУБ» є суб'єктом первинного фінансового моніторингу, тому учасник аукціону до 31.07.2025 р. повинен пройти процедуру верифікації особи. Аукціон має відбутися 4 серпня 2025 року об 11.00 за адресою: м. Чернігів, вул. Кільцева, буд. 9, 1 поверх. Інформація щодо умов участі: +380503051404, dp@uub.com.ua.

У Сосниці чекають фільму про земляка

— Зверталися з **Одеської кіностудії**, пита-
ли про документи, що стосуються життя і твор-
чості **Олександра Довженка** у 1926 році, —
розповідає директорка **Сосницького літера-
турно-меморіального музею О. П. Довжен-
ка Ольга Ярмуш**.

Документи були потрібні для зйомок ху-
дожного фільму «**Довженко. Легенда укра-
їнського кіно**», прем'єра якого запланова-
на на осінь 2026 року — до 100-річчя початку
роботи митця на Одеській кіностудії. Це вели-
кий проєкт, який реалізується спільно з компа-
нією «**Odesa Film production**» та за підтримки
Держкіно.

Він розповідає про молодого Довженка,
який у **1926 році** приїжджає в Одесу, щоб зня-
ти свій перший фільм. НКВС вимагає пропа-
ганди, а режисер чинить спротив, намагаю-
чись творити нове українське кіно. Його грає
31-річний (у 1926-му головному Довженку бу-
ло **32**) одеський актор **Григорій Бакланов**.

Команда фільму відтворила той самий па-
вільйон, у якому свого часу знімав Олександр
Довженко, були створені декорації, задіяні ра-
ритетні автомобілі, підготовані численні кост-
юми — від вишиванок, які одесити носили 100
років тому, до розкішного вбрання жінок у сти-
лі голлівудського «Великого Гетсбі». Усе це бу-
ло знищено чи суттєво пошкоджено під час во-
рожих атак (було три удари) на Одеську кіно-
студію.

Кадри з майбутнього фільму

За щасливим збігом обставин люди не постраждали.
Фінальні сцени фільму були зняті в Києві на Кіностудії
імені Довженка. Її нинішній директор **Андрій Дончик** вва-
жає, що це — символічно:

— Наша студія має статус національної саме завдяки
Олександрові Петровичу, який і знімав тут, і керував як
художній керівник, і посадив наш тепер уже легендарний
яблуневий сад.

— З нетерпінням чекаємо виходу фільму. Сподіваємо-
ся, що він буде гідним, адже співавтором сценарію є відо-
мий кінознавець **Сергій Тримбач** — більше, ніж він, про
Довженка не знає, мабуть, ніхто, — каже Ольга Ярмуш.

Запитую, які особисті речі видатного земляка збері-
гаються в музеї.

— Друкарська машинка, вишиванка, костюм, капелю-
хи, краватки, ціпок. Ціпок був частиною образу. Митець у
кіно, Олександр Петрович вирізнявся творчим підходом і
в повсякденному житті.

Ганна ЮХИМЕНКО.
Фото із соцмереж

У врятованих лелек підрастають пташенята

У «Гарті» № 20 від 15 трав-
ня ми розказували про порятунк
лелек в **Атюші на Коропщині**, до
якого долучилися жителі села,
місцевий фермер **Валентин Ба-
ранець**, староста **Станіслав Пи-
липець**, караул Коропського сек-
тора управління ДСНС і навіть го-
лова громади **Володимир Куні-
цин**.

Проблема була в тому, як діс-
тати птахів, що впали всередину
водонапірної башти через про-
гнилий дах. Довелося вирізати
внизу башти отвір.

Визволені лелеки полетіли, і
всі подумали, що в гніздо (воно —
на самому краю даху башти) па-
ра більше не повернеться. І все б
нічого, але, запустивши дрон, ря-
тувальники виявили там **4 яйця**.

— Дізнавшись, що перед цим
лелечиха висиджувала пташенят,
пожежники розгорнули драби-
ну, один із них зібрав яйця в кас-
ку і віддав мені — мовляв, може,
вдасться знайти квочку, — розпо-
віла одна з найбільших уболіваль-
ниць за долю чорногузів **Валентина Терещенко**. —
Та поки ми розмірковували, як краще вчинити, ле-

Врятовані лелеки
вже з потомством

леки повернулися. Ходять по гніз-
ду, хвилюються. Тоді пожежни-
ки ще раз розгорнули драбину (її
встигли скласти) і повернули яй-
ця на місце.

Відтоді, за словами Валенти-
ни Григорівни, і вона, і сусіди че-
кали на пташенят:

— Завжди, проходячи мимо,
приглядалися, чи немає ще ма-
лих. Побоявалися, що яйця за-
хололи і наші лелеки не стануть
батьками.

Про те, що побоювання бу-
ли даремними, в Атюші дізнали-
ся тільки недавно, коли лелечата
підрости і стали на ноги: малень-
ких знизу не було видно, бо ба-
шта заввишки близько **15 м**. Но-
вина швидко облетіла село. Лю-
ди раділи, наче це в них особисто
сталося щось приємне.

— Бачили трьох, — тішиться
Валентина Григорівна. — Ще тро-
хи, і почнуть літати.

Тепер усі чекають, коли зала-
тають дах башти. Питання — на
контролі у голови громади.

Марія ІСАЧЕНКО.
Фото Валентини Терещенко

**ОСОБИСТИЙ
ПРИЙОМ ГРОМАДЯН**
Олександр Ломако,
депутат Чернігівської
міської ради,
регулярно проводить
особисті прийоми
мешканців.
Маєте запитання,
пропозиції
або бачите,
що треба
змінювати в місті?
Запис
за телефоном:
0 (93) 601-26-67
або через
Facebook: [facebook.
com/lomako.
oleksandr](https://www.facebook.com/lomako.oleksandr)
**Працюю
для громади.
Відкрито,
відповідально,
по суті.**

Стационар не працює через відсутність педіатра

Про те, що в **Менській лікарні** гідний (за державними стандартами) рівень
медичної допомоги, свідчать нещодавні висновки комісії Обласного управління
охорони здоров'я. Згідно з ними, заклад підтвердив вищу акредитаційну кате-
горію. Для забезпечення якості обслуговування пацієнтів тут постійно оновлю-
ють медичне оснащення (одне з останніх придбав — відеоендоскопічна систе-
ма для обстеження шлунка і кишечника).

Разом із тим заклад, як і більшість на Чернігівщині, потерпає від дефіциту
лікарів. Зокрема зараз через це в Мені не працює дитячий стаціонар. Хворих ді-
тей змушені везти (для госпіталізації) в **Корюківську** чи в **Чернігівську** лікарні.
Непросто і самим пацієнтам, і їхнім батькам.

— Ми робимо все можливе, аби залучити до роботи відповідного фахівця. У
надії, що це врешті-решт вдасться, «тримаємо» педіатричні ліжка в терапевтич-
ному відділенні, — розказав генеральний директор лікарні **Григорій Разнован**.

Така ситуація склалася більш ніж рік тому, коли після досягнення пенсійного
віку звільнилася дитяча лікарка **Ірина Мироненко**.

Марія ІСАЧЕНКО

Старе — на звалище

— Дерев'яним вікнам у нашому закладі — понад сто років. До них було
страшно торкатися — могло посипатися скло, — говорить очільниця **Сосниць-
кого будинку дитячої та юнацької творчості Юлія Ліпська**.

Вікон старалися зайвий раз не відчиняти для провітрювання, а мили з вели-
кою обережністю. Взимку кризь них у приміщення швидко просочувався холод.
Діти потерпали від незручностей.

Тому новині про заміну **73-х** старих вікон на сучасні металопластикові — без
перебільшення — раділо все селище, адже заклад відвідують майже **350 дітей**.
Роботи вже тривають.

Це стало можливим завдяки підтримці благодійного фонду «Зелений крис-
тал», що є українським представництвом міжнародної організації «Green Cross
Switzerland».

У закладі також замінили освітлення, дах над спортзалою, зробили ремон-
ти в кабінетах. У планах — заміна котельні. Це вже — коштом місцевого бюдже-
ту. Як і облаштування торговельної зони, яке зараз здійснюється в Сосниці з ме-
тою розв'язати не менш давню проблему селища — щодо комфорту для про-
давців і покупців на Центральному ринку. Нині там уже встановили нові впоряд-
ковані павільйони для торгівлі.

Марія ІСАЧЕНКО

Усе необхідне для штучного осіменіння тепер ближче

Є хороша новина для фермерів, техніків
зі штучного осіменіння (ШО), тваринницьких
господарств і приватних господарів — у **місті
Прилуки** з'явився офіційний дистриб'ютор
від **ПрАТ «Полтаваплемсервіс»**. Ним став
Михайло Травецький — спадковий ветери-
нарний лікар, власник «**Велесової ферми**» у
Краслянах Прилуцького району (про нього
«Гарт» писав у № 17 від 25 квітня 2024 року).

— Тепер ви можете безпосередньо у ва-
шому регіоні отримати повний асортимент
нашої продукції та послуг: спермопродукцію

плеєнних бугаїв, обладнання для штучного
осіменіння, рідкий азот, консультації з гене-
тики та підбору бугаїв, супровід техніків ШО
і господарств, — повідомляють у «Полтава-
племсервіс».

А Михайло Травецький пояснює, чому
погодився на партнерство саме з цим това-
риством:

— Бо «Полтаваплемсервіс» сьогодні — це
рівень світової генетики в молочному ско-
тарстві, адаптований через українську ко-
рову; це більша кількість запліднених корів і

новонароджених телят; це більше здорового
молочного поголів'я країни і довша трива-
лість його життя.

Якісний генетичний матеріал завжди був
проблемою не лише для приватного секто-
ра, а й для великих господарств. І я пропо-
ную їм розв'язання: генетичний матеріал ви-
сокопродуктивних топових каталожних биків
роблю доступним для Чернігівщини та ближ-
ніх областей. Усі, хто хоче, можуть приїхати
до мене, вибрати на свій смак і розсуд усе
необхідне (спермопродукцію, супутні мате-

ріали тощо) для різних порід: від голштина
до джерсея, абердино-ангуса і навіть укра-
їнської сірої (до речі, сам Михайло Травець-
кий розводить і навіть рятує від зникнення
корів саме цієї породи. — Авт.).

Контакти Михайла для консультацій і за-
мовлень, а також дуже багато корисної ін-
формації про утримання, годівлю, розведен-
ня, лікування тварин та ведення молочного
бізнесу знайдете на його **фейсбук-сторінці**
і на **ютуб-каналі «Михайло Травецький»**.

Аліна КОВАЛЬОВА

ПОГОДА

Опади

Температура, °C

вдень

вночі

Напряв вітру

18/7

ПТ

дощ

+22

+15

19/7

СБ

дощ

+24

+13

20/7

НД

дощ

+22

+15

21/7

ПН

дощ

+28

+16

22/7

ВТ

+30

+17

23/7

СР

дощ

+25

+19

24/7

ЧТ

+25

+17

25/7

ПТ

дощ

+25

+16

Півд.-захід.

Захід.

Півд.

Півд.-захід.

Півд.

Захід.

Півн.-захід.

Півд.-схід.

ЧЕРГОВА ЧАСТИНА З 9 ДО 15 ЛИПНЯ

За даними ДСНС, у Чернігівській області за тиждень сталося
45 пожеж, 4 людини потонуло.

Російськими військами здійснено 196 обстрілів 36 насе-
лених пунктів Чернігівщини. Внаслідок ворожих обстрілів пошко-
джено 15 будинків, об'єкти цивільної інфраструктури, сільський
клуб, кошишню ферму, трактор і автомобіль. Одна людина за-
знала поранень.

5 тисяч від держави: «Пакунок школяра» допоможе зібрати дитину до школи

ДЕРЖАВА КОМПЕНСУЄ ВИТРАТИ БАТЬКАМ ПЕРШОКЛАСНИКІВ, ДОПОМОГА ОФОРМЛЯЄТЬСЯ ЧЕРЕЗ «ДІЮ» — ПОЯСНИЛИ В ПАРТІЇ «СЛУГА НАРОДУ»

Зібрати першокласника до школи — це завжди серйозне навантаження на родинний бюджет, особливо в умовах війни. Але не цього року.

У партії «Слуга Народу» розповіли, що вже найближчим часом кожна українська родина, яка відправляє дитину в перший клас у звичному офлайн-форматі, може отримати разову виплату 5 тис. грн від держави — так званий «Пакунок школяра». Кошти призначені для придбання канцелярських товарів і книжок, дитячого одягу та взуття. Отримати виплату можуть батьки або офіційні представники першокласників, включно з дітьми-сиротами, які навчаються в закладах України.

«Пакунок школяра» — це не просто виплата. Це інвестиція в наших дітей і в майбутнє країни. Ми хочемо, щоб кожна дитина починала шкільний шлях із гідними умовами. Для багатьох родин ця підтримка — шанс забезпечити дітям усе необхідне, не обираючи між зошитом і взуттям», — зазначила очільниця партії «Слуга Народу» Олена Шуляк.

Як отримати «Пакунок школяра». Після зарахування дитини до першого класу через спеціальну систему один із батьків

(або уповноважена особа) отримує push-сповіщення в застосунку «Дія» із пропозицією оформити допомогу. Потім необхідно підтвердити згоду й обрати банк для відкриття віртуальної «Дія.Картки». Якщо ж «Дії» немає, оформити заявку можна у відділенні Пенсійного фонду.

«Наша мета — створити систему постійної підтримки родин із дітьми на всіх етапах їхнього зростання — від перших днів життя й аж до моменту, коли молода людина стає самостійною», — очільниця партії «Слуга Народу» Олена Шуляк.

Витратити кошти можна лише в безготівковій формі за картою і лише в магазинах із потрібними категоріями товарів (канцелярія, одяг, взуття для дітей).

У партії «Слуга Народу» ввели, що така допомога знижує фінансове навантаження на батьків під час підготовки до школи. Така підтримка спрямована на стимулювання сімей залишатися в Україні. І найголовніше, що виплата не впливає на призначення житлових субсидій чи інших соціальних виплат.

БЕЗКОШТОВНІ ОБІДИ

У партії «Слуга Народу» розповіли, що для держави також дуже важливо зробити комфортним перебування дітей у закладах освіти. Саме тому цього року на безкоштовне харчування учнів 1-4 класів виділені рекордні 2,8 млрд грн. Понад 1,6 млн дітей уже отримують безкоштовні обіди, а з вересня ця практика пошириться на всіх учнів, незалежно від віку, які живуть на прифронтових територіях. Крім того, 1,2 млрд грн спрямовано на модернізацію шкільних їдалень.

ЗРУЧНІ АВТОБУСИ

У партії «Слуга Народу» нагадали, що цього року влада закупить близько 600 шкільних автобусів, що загалом дасть змогу підвозити понад 30 тисяч учнів. На ці потреби в державному бюджеті закладено 1,6 млрд грн. Таким чином, навіть у найвіддаленіших кутках нашої країни діти матимуть доступ до освіти. Варто зазначити, що закупувати планується автобуси українського виробництва — це дасть змогу розвивати вітчизняний автопром.

«ПРОФІЛЬНА» РЕФОРМА ОСВІТИ

Що ж стосується учнів старших класів, у партії «Слуга Народу» розповіли, що з 2027 року підходи до їхнього навчання суттєво зміняться. Зокрема старшокласники зможуть обирати профіль навчання і предмети, керуючись власними інтересами та планами на майбутнє. Це дозволить дітям усвідомлено підходи-

«Чим більше дітей підуть до школи з вірою в турботу держави, тим сильнішою буде наша нація», — переконані в партії «Слуга Народу».

но-технічне оснащення шкіл. Ці гроші підуть на фінансування засобів і технологій для забезпечення профілювання, а також мають забезпечити професійний розвиток учителів. Загалом фінансування Нової української школи цього року суттєво збільшено — 2,15 млрд грн проти 1,5 млрд у 2024 році.

«Наша мета — створити систему постійної підтримки родин із дітьми на всіх етапах їхнього зростання — від перших днів життя й аж до моменту, коли молода людина стає самостійною», — підкреслила очільниця «Слуги Народу» Олена Шуляк.

ДОПЛАТИ ВЧИТЕЛЯМ

У партії «Слуга Народу» розповіли, що в 2025 році державна підтримка охопила і вчителів — близько 500 тисяч освітян уже отримують щомісячні надбавки в 1000 грн, а з вересня, тобто з початку нового навчального року, ця сума зросте вдвічі — до 2000 грн кожному вчителю. Загалом фонд оплати педагогів на цей рік складає 115 млрд грн. Також держава передбачила кошти на професійне зростання вчителів і підвищення їхньої кваліфікації.

У притулку є проблеми

— Я не справляюся, — із сумом почала нашу розмову очільниця ГО «Щаслива тварина» Ірина Павлова-Кустова.

Наші читачі точно пам'ятають це ім'я, адже про притулок для тварин у Ніжині, який Ірина утримує лише на власному ентузіазмі, «Гарт» писав уже не раз. Востаннє це була оптимістична історія його переїзду на нове (хоч і тимчасове) місце — свою земельну ділянку за межами Ніжина для роботи притулку виділив місцевий підприємець і депутат міської ради Сергій Охонько.

— Перенесення і побудова вольєрів, харчування, лікування тварин — усе це сильно позначається на бюджеті моєї сім'ї, — зітхає Ірина. — Зараз ми з чоловіком Віктором займаємось цим притулком лише вдвох. Добре, що обоє оформлені як ФОПи, наші точки на ринку працюють завдяки продавцям, тож частково прибуток ми можемо спрямувати на потреби «Щасливої тварини». Проте цих коштів катастрофічно бракує. Майже щотижня я виставляю фінансовий звіт нашої організації, де зазначаю всі виконані роботи і їхню вартість. На жаль, з моменту переїзду кредит, який ми використали на облаштування притулку і його роботу, зріс до понад 200 тисяч гривень. Усі заплановані вольєри ми добудували, займаємось покрівлею — робимо її з Вітею власними силами з усяляких матеріалів, які тільки є в наявності. Але відчуваю, що скоро нам знову доведеться розширюватись, бо тварин-безхатченків менше не стає.

Ці тваринки вже знайшли собі господарів

Зараз у притулку «Щасливої тварини» утримується понад 120 собак і 56 котів.

— Вихідними я виходжу на ринок, щоб роздати тваринок охочим, але в цей же час мені приносять інших безпритульних. А, наприклад, минулого тижня ми шукали містом хаскі та алабая, яких викинули господарі, бо вільно бігати вулицями такі собаки не можуть. І так постійно. Як би я не любила тва-

рин, та останнім часом усе частіше й частіше відчуваю відчай: ну неже в нашому не найменшому на Чернігівщині місті у мене немає одностудії?!

Допомоги Ірина потребує найрізноманітнішою, отож далі читайте уважно, раптом ви зможете її надати! По-перше, «Щасливі тварини» дуже потрібні корми — каші, кістки, обрізки м'яса, кістковий фарш, м'які та су-

хі корми для котів і собак. Плюс наповнювачі для котятих туалетів. По-друге, треба гроші на погашення кредиту. По-третє, частина тваринок потребує лікування і, відповідно, певних препаратів. Ну й по-четверте, ви можете допомогти Ірині, взявши з її притулку улюбленця у свою родину.

— А ще нам завжди потрібна фізична допомога, бо вдвох ми вже не в змозі всього охопити, — каже волонтерка. — Ми навіть готові прийняти до себе працівника, який зміг би доглядати за тваринами — зварити їжі, погодувати їх, прибрати вольєри. Правда, зарплата, яку ми зможемо платити, буде не більш ніж 5-6 тисяч гривень за місяць. За те ми маємо кімнатку з усіма побутовими вигодами, у якій ця людина могла б жити. Хочеться вірити, що й на такі умови знайдеться бажачий.

Якщо ви можете чимось допомогти Ірині або готові з нею попрацювати, телефонуйте за номером (093) 737-03-27. Своєї внески на підтримку життя тварин у ГО «Щаслива тварина» ви можете перерахувати на картку ПриватБанку № 4149 6293 6917 4784 (Павлова Ірина) або на одну з карток Ірини в Монобанку — №4441 1111 5621 4888 та №4441 1111 4564 4542. Поділіться часточкою своєї турботи зі знедоленими чотирилапими!

Катерина ДРОЗДОВА,

м. Ніжин.

Фото з альбому

Ірини Павлової-Кустової

Підтримка контрактників і «хитре» звільнення чиновниці

Остання сесія Сновської міської ради відбулася ще на початку липня, проте деякі її рішення й досі на слуху в мешканців громади. Одне з них — про те, що кожному жителю ТГ, який прийнятий за направленням (або іншим документом) другого відділу Корюківського ТЦК та СП на службу до лав Збройних сил України за контрактом, передбачено надання матеріальної допомоги в розмірі 20 тис. грн. Це обумовлено змінами до міськрадівської Програми покращення матеріально-технічного забезпечення мобілізаційної та оборонної роботи на 2025 рік, за які проголосували місцеві депутати.

Однак на цю виплату можуть претендувати тільки ті, хто пішов на службу з дати затвердження оновленої Програми, тобто з 4 липня 2025 року.

Заяву та необхідні документи можуть надати члени родини (дружина або чоловік, батьки, повнолітні діти — із відповідним підтвердженням родинних зв'язків).

— За шість минулих місяців із бюджету Сновської ТГ було виділе-

но на підтримку Сил оборони майже 2,4 мільйона гривень. А також виплачено 340 тисяч гривень на лікування 34-х військових у рамках Програми надання одноразової матеріальної допомоги жителям громади, — додають у міськраді.

Не менш обговорюваним стало і рішення про звільнення — із 31 липня — першого заступника голови ТГ Марії Єфименко. Дехто називає його хитрим. А ще — спробою перекласти відповідальність за негідні дії частини чиновницького апарату міськради на одну людину.

Ідеться про випадок, про який ми розповідали в номері від цього горічного 8 травня, коли до списків на отримання одноразової допомоги в розмірі 21 тис. грн на придбання твердого палива не потрапило 81 домогосподарство

із Суничненського старостинського округу громади (ці виплати передбачені Меморандумом про підтримку прифронтових громад під час зимового періоду 2024-2025 рр., підписаним 24 серпня 2024 року Міністерством внутрішніх справ та Агентством ООН у справах біженців).

Натомість гроші, передбачені для родин загиблих воїнів, вразливих категорій населення, що ледве зводять кінці з кінцями, отримали забезпечені начальники деяких відділів міськради і їхні родичі. Причому навіть ті з них, що перебували за межами України.

Відповідальною за формування списків була Марія Єфименко, яка й вносила до них своїх колег. Зрозуміло, не без їх відома. Про свою родину вона теж не забула: серед зареєстрованих на отримання 21 тис. грн виявилися її чоловік і дочка, яка навчається за кордоном.

Коли це відкрилося, для перевірки були створені дві комісії (від Корюківської РВА і від міськради), проводилося службове розслідування. Матеріали із зазначеним виявленим порушень були скеровані до правоохоронних органів. Але й досі — жодних результатів. Покарали тільки Марію Єфименко. Але, як кажуть місцеві, хитро: рішенням депутатів просто скоротили її посаду. Іншим ласим до грошей чиновникам — як з гуски вода.

Зараз (на виконання листа Департаменту енергоефективності, транспорту, зв'язку та житлово-комунального господарства Чернігів-

ської ОДА від 30 червня 2025 року) у Сновській громаді формуються нові списки отримувачів допомоги на придбання твердого палива, які мешкають у 20-кілометровій зоні від кордону з рф. Згідно з переліком, затвердженим Корюківською РВА, до нього мають увійти Ти-хонівський, Тур'янський, Хотунівський, Староборовицький (без села Гвоздиківка), Новоборовицький, Гірський старостинські округи та село Чепелів. Поки що триває тільки підготовча робота (терміни виплат і їх розміри ще не визначені на державному рівні), а люди вже переживають: чи не «кинуть» їх, як суніченців.

Чи виплатять останнім допомогу на придбання твердого палива, якої люди так і не дочекалися, хоча б до настання цьогогорічної зими, не відомо. Жоден із посадовців отриманих коштів не повернув.

— Ми вишукуємо можливість виправити цю прикру ситуацію, — розводять руками в міськраді. — Намагаємося знайти фінансового донора, але, на жаль, це відбувається не так легко і швидко, як нам би того хотілося.

Марія ІСАЧЕНКО,
м. Сновськ.
Фото з Інтернету

Заробив на війні

Заступник командира однієї з військових частин Чернігівської області може заарештувати за грати на 12 років — Державне бюро розслідувань повідомило йому про підозру за ч. 5 ст. 426-1 Кримінального кодексу України (перевищення військовою службовою особою влади або службових повноважень в умовах воєнного стану).

— Посадовець придбав деревину в приватної київської фірми, попри наявність більш вигідних пропозицій, зокрема від державних підприємств. У документах було вказано, що матеріали мають постачатися до району бойових дій на відстань близько 800 кілометрів, що значно збільшувало вартість доставки. Насправді ж деревину на Чернігівщину поставляли з цієї ж області, а також із Сумської та Київської. Через фіктивне завищення відстані та вартості транспортування держава переплатила мільйони гривень, — прокоментували подію в ДБР.

Сума збитків, завданих таким чином державі, становить 25 мільйонів гривень. Крім того, в ДБР припускають, що за укладення договору з конкретною фірмою військовослужбовець міг отримати ще й хабаря.

Суд уже обрав йому запобіжний захід — тримання під вартою з можливістю внесення застави в розмірі 10 мільйонів 295 тисяч гривень.

Катерина ОГІЄНКО

20 липня минає два роки, як перестало битися серце люблячого, турботливого батька МИХАЙЛА МИКОЛАЙОВИЧА МУЦЬКОГО із с. Виблі Чернігівського району.

Батьку, як багато я б тобі сказала,
Якби ти зараз поряд був,
Про те, як сильно я сумую,
Як погляду твого мені бракує.
Ти був моїм героєм, тату,
Підтримкою моєю і любов'ю.
Тепер ти ангел мій
І вічна моя скорбота.
Я пам'ятатиму твої слова
І буду слідувати твоїм порадам.
Нехай у серці вічно горить свічка
На згадку про тебе, мій світлий.
Ти назавжди в моєму серці
І в кожній крапельці дощу.
Я вірю, що ти завжди поряд,
Мій тату, назавжди!
Вічно сумуюча дочка

Била жінка чоловіка

«Била жінка мужика, била його ще й товкла» — вочевидь, ця народна пісня виникла не на порожньому місці. І зайве цьому свідчення — будні одного вже не першої молодості подружжя з Філонівки на Сосниччині. Разом ця пара 39 років. Побралися 8 березня. І цим наче визначили, хто буде головний у стосунках.

Втім як вони жили раніше, історія замовчує. Відомо тільки, що систематично звертатися до поліції чоловік почав із минулорічного травня (принаймні про таке йшлося на судовому засіданні, що відбулося 16 червня цього року). В усіх заявах було про одне й те ж саме: дружина його ображає, нецензурно лається, принижує, штовхає і навіть б'є. Причому іноді таке трапляється по кілька разів на день.

Скажімо, 26 травня 2024 року, згідно з матеріалами справи, жінка почала розорятися ще о сьомій ранку: матюкалася, лізла битися. Чоловік зателефонував на 102. Приїхали правоохоронці, склали протокол про вчинення адміністративного правопорушення.

А через кілька годин — о пів на першу дня — новий виклик від цього ж постраждалого. І новий

протокол. Цього разу — ще й припис, який забороняв порушницю в будь-який спосіб контактувати з постраждалим. Та вона не заспокоїлася. У результаті о пів на восьму вечора чоловік знову звернувся до поліції по допомогу.

Потім була двотижнева перерва — і знову по колу. Закінчилося судом (у червні 2024-го) і штрафом (340 гривень). Не допомогло. Згодом був іще один суд і вдвічі більший штраф.

Свою агресивну поведінку жінка пояснювала тим, що чоловік не хоче допомагати по господарству і провокує її. Так, уже цьогогорічного 15 січня він, перед тим як піти отримувати пенсію (йому 62 роки), викрутив з електролічильника запобіжники. Дружину це розлютило, тож вона схопила півтораметрову палицю і кинулася слідом. Чоловік намагався втекти, але не зміг. Жінка

його наздогнала й ограла по голові.

— Я вправ. Було багато крові, — говорив на суді.

Згідно з висновками фахівців, у постраждалого були черепно-мозкова травма (садно та синець лівої тім'яної ділянки голови) і струс головного мозку. «Швидку» та поліцію викликала сусідка, яка стала свідком інциденту. Кримінальне провадження було відкрите за ст. 126-1 Кримінального кодексу України (домашнє насильство).

На суді чоловік казав, що боїться своєї благовір-

ної. Жінка розкаювалася. Її було визнано винною в скоєнні злочину, передбаченого ст. 126-1 ККУ, і призначено їй покарання у вигляді одного року пробачного нагляду (мусить періодично з'являтися для реєстрації до уповноваженого органу з питань пробачії, не виїжджати за межі України без погодження з цим органом тощо).

Крім цього, порушниця має пройти двомісячну виховну програму для кривдників.

Марія ІСАЧЕНКО

(Продовження.
Початок на стор. 1)

Сергій мав освіту енергетика і за своє життя встиг багато де попрацювати — був і електриком-сантехником у ЖЕКу, і головним енергетиком КП, і майстром міських електромереж, і енергетиком мережі магазинів, і навіть свого часу працював на підприємстві, що будувало арку над зруйнованим четвертим енергоблоком Чорнобильської АЕС. Як фахівця його цінували всюди. Та була в житті Сергія страшна сторінка, яку він волів не згадувати, — **війна в Афганістані.**

— **У 1986 році його призвали на строкову службу й одразу ж відправили в Афганістан,** — каже Раїса Анатоліївна. — **Додому він повернувся в лютому 1989-го,** коли з Афганістану почали виводити радянські війська. Розказувати про ті часи він не любив. Хіба ін-

Сергій Потій
на позиції

«Коли мене вб'ють, ви дуже не горюйте»

коли співав афганські пісні чи згадував тамтешні міста — **Кабул, Баграм.** Знаю лише, що він служив у ремонтному батальйоні, їздив слідом за хлопцями і на місці ремонтував їхню техніку, яка виходила з ладу. Сергій навіть із членами спільноти воїнів-афганців не зустрічався. Мені завжди здавалося, що його гнітило почуття провини за ті події, адже в тій війні загарбником був саме Радянський Союз. **26 лютого 2022-го,** коли ми виїжджали з Чернігова, Сергій сказав: **«Повірити не можу, що росія пішла на нас війною»,** а згодом додав: **«Тільки подумай, а це ж і ми в Афганістан отак приперлися».** Із того часу чоловік почав говорити про мобілізацію, мовляв, уже і йому пора до війська.

— Ми відмовляли тата як могли. Все-таки людиною він був немолодою (Сергієві Потію було **55 років.** — **Авт.**), мав певні проблеми зі здоров'ям. Але ж... — зітхає Лілія. — Батько все життя був дуже справедливим, не міг залишити непоміченою будь-яку кривду, навіть коли вона не стосувалася безпосередньо його. Ось і тут... **У січні 2024-го** він якось прийшов додому і повідомив нам, що мобілізується в наш **105-й прикордонний загін імені князя Володимира Великого.** Спочатку тато служив на **Городнянщині.** Час від часу приїжджав додому, і, як би дивно це не звучало, ми з матюком помітили, що він неначе помолодів. Із гордістю показував нам своє військове спорядження, той зелений берет і розповідав, як почесно бути прикордонником.

А вже невдовзі, **17 квітня того ж року,** у складі прикордонної комендатури швидкого реагування Сергій Потій відправився на Схід.

— На зв'язку ми були щодня, — згадує Раїса Анатоліївна. — Сергій постійно дзвонив і розказував, де він (бо добиралися до свого місця дислокації — **села Красногорівка на Донеччині** — прикордонники кілька днів), потім — як розмістилися, що роблять, надсилав фото в повному спорядженні, говорили ми і про звичайні буденні речі. **29 квітня** чоловік взагалі дзвонив мені **разів п'ять.** Під час останнього дзвінка сказав, що збирається на бойове завдання, що їхня перша група вже на місці, але там є поранені, а троє побратимів не виходять на зв'язок. Більше ми Сергія не чули і не бачили... Умережі його номер телефону востаннє з'явився **о 16.44 29 квітня.** Після цього ми з Лілею щодня надсилали йому повідомлення, та марно, відповіді не було...

7 травня Раїсі Анатоліївні офіційно повідомили, що її чоловік зник безвісти. Іронія долі — прикордонник Сергій Потій зник **у День прикордонника, 30 квітня** (згодом саме цю дату запишуть у його свідоцтво про смерть). Довгі місяці дружина і дочка сподівалися, що Сергій живий — поранений, у полоні, але живий.

— **8 травня вранці в Київці** був мітинг-реквієм, я поїхала туди (Раїса Потій — керівник жіночого вокального ансамблю «Криниченька» Київського центру дозвілля. — **Авт.**). Коли ж поверталася додому, подзвонила колишній дружині Сергієвого побратима **Каті Егорченко** (її телефон Лілія знайшла через знайомих), усю дорогу до Чернігова проговорила з нею, і Катя пообіцяла скинути мені посилання на телеграм-канал, у яких можна пошукати інформацію про зниклих

безвісти. Тільки-но я поклала слухавку, як від неї прийшло повідомлення. Я виїхала з маршрутки, відкрила посилання і... зразу ж побачила фото Сергія. Убитого.

— Мамин дзвінок, я беру слухавку і чую — ні, не плач, а страшний крик: **«Лілю, терміново приїжджай додому! Він убитий там лежить! Це ж його вухо, його пальці, його ноги...»** А я навіть не могла її в цю хвилину підтримати — за півтори години мала виходити на сцену і співати (Лілія працює в Чернігівському обласному філармонійному центрі фестивалів та концертних програм. — **Авт.**). Я зразу ж подзвонила дружині свого хрещеного і попросила її поїхати до мами. Сама ж зібрала емоції в кулак і... Як відпрацювала той концерт, і досі не знаю.

— Мені доводило, що то не Сергій, що я помилилася і треба чекати на офіційну інформацію. Але хіба ж я могла не впізнати чоловіка, з яким прожила більшу частину свого життя? — Раїсі Анатоліївні і зараз важко згадувати той день.

— Насправді це дуже страшно відчувати. З одного боку ти знаєш, що батька вже немає, а з іншого — немає ні офіційної інформації, ні його тіла, яке можна оплакати і поховати. І з усім цим треба жити далі, — додає Лілія.

— Із такими відчуттями ми прожили понад рік, — зітхає Раїса Анатоліївна. — Хоч пізніше командир частини таки подзвонив мені і сказав, що Сергій загинув, але й надалі вважатиметься зниклим безвісти, бо забрали його тіло в рашистів воно не можуть. Коли Сергієві побратими після ротації повернулися в Чернігів, я розпитувала в усіх, кого знала, якісь подробиці, та інформації було небагато. Хлопці казали, що група Сергія на-

трапила на росіян, яких було набагато більше, проте здаватися в полон наші відмовилися і їх розстріляли на місці. Я добре розуміла, що зберігати тіла українських військових росіяни точно не будуть. Ще довго мені снилося тіло Сергія, яке я бачила на тому фото, — як воно мокне під дощем, лежить під палючим сонцем. Думаю, так воно й було...

16 травня в Україну повернули тіла **909** полеглих захисників, які загинули на різних напрямках фронту.

— **Десь за два тижні до цього мені наснився Сергій,** — каже Раїса Анатоліївна. — **Неначе ми говоримо телефоном і я запитую в нього: «Ну коли ви вже там повертаєтесь?»** А він відповідає: **«Днів за десять».** І тут привозять ці тіла. Я була впевнена, що Сергій серед них, але ніхто нам не зателефонував,

нічого не повідомив. При цьому двох побратимів, які загинули разом із чоловіком, уже поховали. І ви знаєте, я знову почала сподіватися, що чоловік живий, раз його тіла там не було. Уже хотіла, як і інші, йти з фотографією Сергія до лікарні, коли повертали полонених, але... **11 червня** мені подзвонив слідчий і сказав, що є стовідсотковий збіг за ДНК.

— Ми ж уже рік як знали, що тата немає, та знову це відчуття втрати накопало, неначе про його смерть ми почули вперше, — зітхає Лілія. — А ще ж потрібно було повідомити цю новину **бабусі Олі — татовій мамі.** До цього ми не говорили їй, що він загинув, запевняли, що зник безвісти, тож шанси є, хоч вона, звісно ж, і сама все відчувала...

16 червня Сергія Потія поховали на **Чернігівському міському кладовищі «Яценів».** Поховали поряд із побратимами. Більшість із тих, хто прийшов із ним попрощатися, не вірили, що в труні може лежати Сергій. Поміж собою знайомі називали його козаком-характерником, а такі в бою не гинуть...

— Боляче, гірко, але маємо жити далі, — каже Раїса Анатоліївна. — **Перед від'їздом на Схід Сергій сказав нам: «Коли мене вб'ють, ви дуже не горюйте».** Часто цю фразу він повторював мені і в снах. Але як виконати цю настанову?

Ще до повернення тіла чоловіка Раїса Анатоліївна вирішила продовжити його справу — подала заяву на мобілізацію до **лав 3-ї штурмової бригади,** проте через вік їй відмовили.

Світла пам'ять Герою Сергієві Потію! Сподіваємось, що кривдник його родини буде покараний.

Катерина ДРОЗДОВА. Фото з альбому сім'ї Потіїв

ПАМ'ЯТІ ЗАГИБЛИХ КОЛЕГ-МЕДИКІВ

Вперше в Україні **10 липня** відзначили **День вшанування загиблого медика,** започаткований цього року з ініціативи команди **Відзнаки «Орден Святого Пантелеймона».** О **14.00** у лікарнях і медичних установах по всій Україні пролунав сигнал — звук серця, що зупиняється, а після нього настала хвилина мовчання — на знак подяки, шани і скорботи за медичними працівниками, які загинули під час повномасштабної війни.

— **І ми вшанували пам'ять трьох наших загиблих колег,** — говорить **медичний директор Чернігівського обласного центру екстреної медичної допомоги та медицини катастроф Олена Суклета.** — **Павло Борздий, 1989 р. н., і Юлія Кравчук, 1991 р. н.,** працювали фельдшерами з медицини невідкладних станів на **Чернігівській станції екстреної (швидкої) медичної допомоги.** Павло в **лютому 2019 року** пішов на військову службу за контрактом. Загинув **13 березня 2022-го**

під час авіаобстрілу бойової позиції **«Клевер»** у районі населеного пункту **Трисвятська Слобода** біля **Киїнки Чернігівського району.** Зазнавши в окопі множинних вогнепальних осколкових поранень грудної клітки, живота, поранення в артерію ноги, Павло наклав собі турнікет і надавав допомогу військовим ЗСУ. Одного з них він під час обстрілу прикрив собою і цим врятував. Мав відзнаки за життя і посмертно нагороджений орденом «За мужність» III ступеня і медаллю «За оборону Чернігова».

Павло Борздий

У Павла залишилися дружина **Анастасія** і дочка **Софія** (зараз їй **13 років**). **10 березня 2022 року** дорогою додому із села за **30 км** від Чернігова, де вона з родиною надіялася вберегтися від ворожих обстрілів. Та коли почало прилітати й туди, зовсім поряд, родина вирішила повернутися до обласного центру. Юлія планувала вийти на роботу. З обстрілюваного села вони виїхали двома машинами. У першій за кермом був **Юліан чоловік Олександр,** вона сиділа поруч із ним, а на задньому сидінні — двоє дітей: їхня дочка **Каріна** і син **Олександрової сестри.** Всю дорогу автомобіль обстрілювали. Метрів за **70-100 до Количівки** він вибухнув і загорівся. Юлія з чоловіком загинули на місці. Дітей викинуло через панорамне вікно на даху, вони зазнали травм, але вижили. Зараз **Каріна (їй 9 років)** живе з тіткою — сестрою **Юлії Русланою Носенко.**

Сергій Капша, 1976 р. н., працював у нас водієм виїзної бригади Чернігівської станції недовго — із **грудня 2021-го.** Загинув **3 березня 2022-го** внаслідок вибуху в руках невідомого предмета. У нього залишилися дружина і дві дочки. Ми згадуємо наших співробітників, які загинули внаслідок агресії росії, не лише сьогодні, а й повсякчас, адже вони були для когось родичами, друзями, членами однієї бригади, у пам'яті — багато пов'язаних із ними ситуацій і подій. На сайті **Міністерства охорони здоров'я України** йдеться: «За даними **Ордену Святого Пантелеймона,** за три роки великої війни росія вбила щонайменше **пів тисячі українських медиків.** Це лікарі, медичні сестри і брати, молодші медичні працівники, бойові медики. Вони стали цілєю ворога на полі бою, у стабілізаційних пунктах, в операційних і кабінетах, на вулиці, вдома, на шляху до роботи».

Вічна пам'ять і слава всім Героям медичного фронту!

Аліна КОВАЛЬОВА. Фото з архіву Чернігівського ОЦЕМД та МК

Юлія загинула **10 березня 2022 року** дорогою додому із села за **30 км** від Чернігова, де вона з родиною надіялася вберегтися від ворожих обстрілів. Та коли почало прилітати й туди, зовсім поряд, родина вирішила повернутися до обласного центру. Юлія планувала вийти на роботу. З обстрілюваного села вони виїхали двома машинами. У першій за кермом був **Юліан чоловік Олександр,** вона сиділа поруч із ним, а на задньому сидінні — двоє дітей: їхня дочка **Каріна** і син **Олександрової сестри.** Всю дорогу автомобіль обстрілювали. Метрів за **70-100 до Количівки** він вибухнув і загорівся. Юлія з чоловіком загинули на місці. Дітей викинуло через панорамне вікно на даху, вони зазнали травм, але вижили. Зараз **Каріна (їй 9 років)** живе з тіткою — сестрою **Юлії Русланою Носенко.**

Сергій Капша, 1976 р. н., працював у нас водієм виїзної бригади Чернігівської станції недовго — із **грудня 2021-го.** Загинув **3 березня 2022-го** внаслідок вибуху в руках невідомого предмета. У нього залишилися дружина і дві дочки. Ми згадуємо наших співробітників, які загинули внаслідок агресії росії, не лише сьогодні, а й повсякчас, адже вони були для когось родичами, друзями, членами однієї бригади, у пам'яті — багато пов'язаних із ними ситуацій і подій. На сайті **Міністерства охорони здоров'я України** йдеться: «За даними **Ордену Святого Пантелеймона,** за три роки великої війни росія вбила щонайменше **пів тисячі українських медиків.** Це лікарі, медичні сестри і брати, молодші медичні працівники, бойові медики. Вони стали цілєю ворога на полі бою, у стабілізаційних пунктах, в операційних і кабінетах, на вулиці, вдома, на шляху до роботи».

Вічна пам'ять і слава всім Героям медичного фронту!

Аліна КОВАЛЬОВА. Фото з архіву Чернігівського ОЦЕМД та МК

9 липня на 84-му році життя зупинилося серце композитора Ігоря Поклада. Про це на своїй сторінці у фейсбуці написала його дружина Світлана: «Ось і все. Любила, люблю і любитиму завжди. Помоліться за Ігоря Дмитровича, будь ласка, за його безсмертну душу».

«КОХАННЯ НЕ МАЄ ВІКУ»

В одному з інтерв'ю Світлана Поклад розповіла історію їхнього з чоловіком знайомства: «Ми зустрілися у спільній компанії, коли я була ще студенткою другого курсу. Ситуація була майже анекдотична — мені сказали, що буде Поклад. Звичайно, це прізвисько я знала, але не уявляла, що він молодий! Зважаючи на те що батьки, бабуся і ді-

ках, адже в кожній хазяйки свій погріб із продуктами».

Ми до себе запросили своїх друзів, кумів, знайомих, облаштували собі підвал і досить спокійно там жили. Коли не було обстрілів. А як починалися обстріли — це був жах. Те, що ми всі сьогодні з вами переживаємо, — це не можна навіть порівняти. Тоді це було 20 годин обстрілів і лише на дві-три години пе-

життя Ігоря Дмитровича. Коли Поклади повернулися, уся підлога була в цих використаних паперах. Із їхнього дому все позабирали, дверцята на всіх меблях були відчинені навстіж.

«Врешті-решт вони замінували будинок. Замінювали конкретно кабінет Ігоря Дмитровича, так, щоб, знаєте, відкрив кришку піаніно — і нагору, до Господа Бога».

Війна забрала роки життя

ТАЛАНТ ДО МУЗИКИ ПОМІТИЛА ВЧИТЕЛЬКА

Ігор Поклад народився 10 грудня 1941 року в місті Фрунзе (тепер Бішкек, Киргизстан) у родині кадрового військового. Після закінчення Другої світової війни його батька направили в Україну. Спочатку їхня сім'я жила в Івано-Франківську, а згодом переїхала в Тернопіль. Там шкільна вчителька помітила талант Ігоря і сказала його батькам: «У вас росте талановита дитина. Він повинен займатися музикою, а ви маєте йому в цьому допомогти!» Так Ігор опинився в музичній школі і весь семирічний курс пройшов за два роки.

У 1957 році він вступив до Київського музичного училища ім. Глієра на історико-теоретичне відділення. Тоді ж почав працювати концертмейстером. Згодом продовжив навчання на композиторському факультеті Київської державної консерваторії.

«МРІЯ»

1966 року до Ігоря Дмитровича звернулися чиновники Міністерства культури з пропозицією організувати жіночий співочий колектив «Мрія». Уже за кілька років «Мрія» стала лауреатом Всесоюзного конкурсу артистів естради — разом із легендарними на той час «Піснярами».

У 1968 році Ігоря Дмитровича забрали в армію, і «Мрія» без постійного керівника швидко втратила популярність.

Саме в армії музикант познайомився з поетом-початківцем, майбутнім метром української пісні Юрієм Рибчинським.

«ЧАРІВНА СКРИПКА» ДЛЯ НІНИ МАТВІЄНКО

Ігор Дмитрович у багатьох інтерв'ю розповідав, що пісні йому приходять із неба: «Скільки пісень мені снилося, але тільки було встати й записати! А так у мене було б не 150 пісень, а 1550».

Ось і мелодія пісні «Чарівна скрипка» була написана саме вночі. Він прокинувся, награв її на роялі, записав на магнітофон і ліг спати.

Коли ж слова (автор — Юрій Рибчинський) і музика для «Чарівної скрипки» були написані, постало питання, хто буде її виконувати. «Ігор Дмитрович і Юрій Євгенович шукали для виконання пісні такий голос, щоб від нього можна було заплакати, — говорить Світлана Поклад. — Вони приїхали записувати пісню в студію, а Ніна Матвієнко тоді була вагітна Тоню. І вона каже: «Ми сьогодні співатимемо вдвох, із дочкою». А тоді ж не було УЗД, нічого такого, її питають: «Звідки ти знаєш?» А вона: «Я відчуваю, що в мене дівчинка, ми на два голоси співатимемо»».

«Я НІКОЛИ Й НІКОМУ НЕ РОЗКАЗУЮ ПРО ОСОБИСТЕ»

Особисте — це та сторінка життя, про яку Ігор Дмитрович ніколи не розповідав. Цього його навчала ще мати: «Усе, що хочеш, неси на нотний стан, але серця нікому не відкривай. Особисте — воно на те й особисте». Тому я ніколи й нікому не розказую про особисте».

Можна зустріти інформацію, що в Ігоря Дмитровича були стосунки зі співачками ансамблю «Мрія» Галею Кондратюк і Ніною Злобіною. Але сам композитор чуток про ці стосунки ніде не коментував.

дусь співали його пісні, я думала, що це вже людина в літах. Тому я спочатку навіть не зрозуміла, що це він!

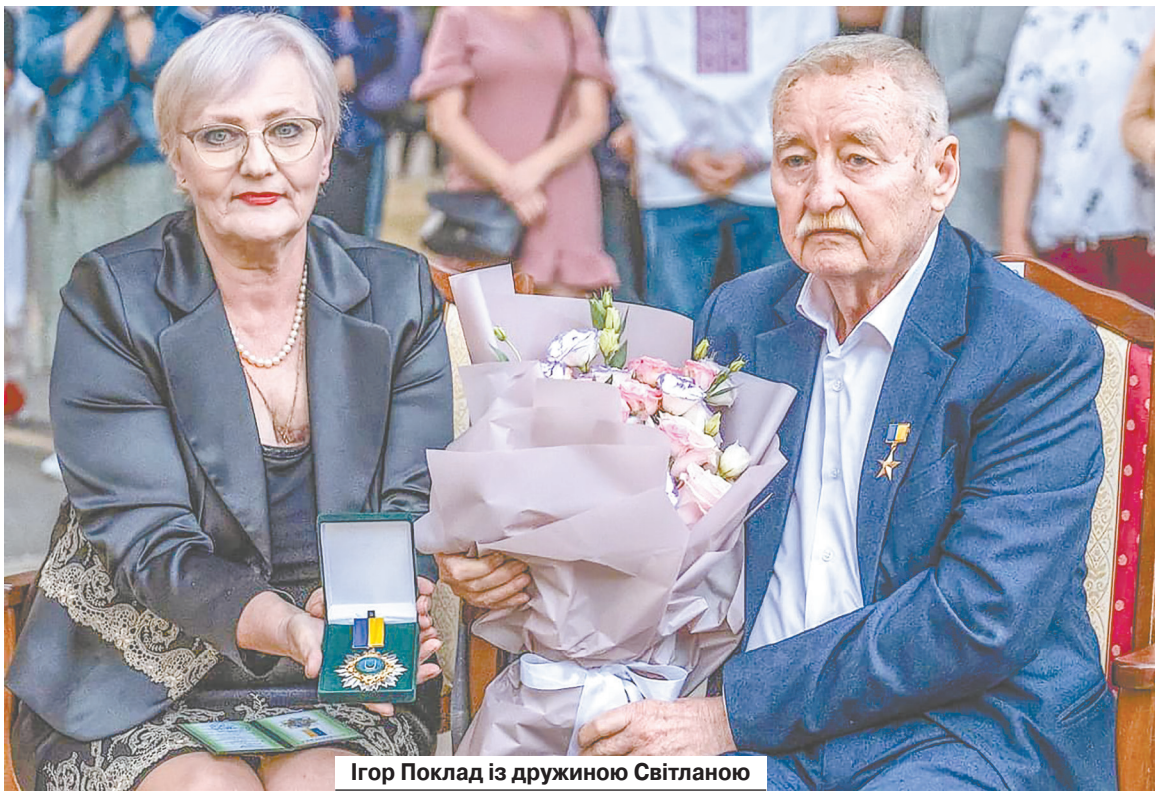
Запам'яталося те, що Ігор на перше побачення запросив мене на футбол, грало київське «Динамо». Було трохи незвично, але він взагалі непересічна людина, від нього можна чого завгодно чекати. І цей футбол — це була перша ластівка».

Потім доля розвела їх майже на 10 років, а в 1991-му вони знову зустрілися і біль-

ше не розставалися. «Різниця у віці мене ніколи не лякала, — каже Світлана, при цьому жоден із подружжя ніколи не розповідав, на скільки років Ігор старший за дружину. — Особливо в перші роки я взагалі не помічала її. Аж ніяк! Скажу більше — я не помічала її до 24 лютого 2022 року. А те, що кохання підвладний будь-який вік, — це беззаперечно! Кохання не має віку. Є просто кохання і просто вік. І на цьому крапка!»

ПОРЯТУНОК З ОКУПАЦІЇ

Після 8 березня почалися перші зелені коридори, та подружжя Покладів не поспішало виїжджати. І на це було кілька причин. По-перше, в них майже не було бензину і був повністю розряджений акумулятор. По-друге, із тваринами в автобус не пускали, а покинути їх вони не могли. Третє — до еваку-

Ігор Поклад із дружиною Світланою

Такого, що вони тут накоїли, я навіть вам розказати не можу, це неможливо собі уявити. Це не люди, я не хочу навіть свиней ображати. Бо так люди не живуть, як вони жили», — говорить Світлана.

ВІДНОВИЛИ ПОЗИТИВНУ АУРУ

У липні 2022-го Поклади повернулися у Ворзель. Одразу зробили свердловину і почали лікувати сад, бо окупанти поламали там дерева, зіпсували клумби, кущі. Вони їздили двором на танках і БТРах. «Я ставила колонку, ми вмикали класичну музику — або італійську естраду, або французьку, або наші українські народні пісні. І повертали цю ауру, яку вони зруйнували, — розповіла Світлана. — Бо була абсолютно неймовірна річ: розсада, яку я купила влітку, взагалі не виросла. Ви уявляєте, яка там була аура, яка атмосфера? Жаклива! Я такого не бачила у своєму житті. А зараз усе буває, все у квітах, я посадила 30 кущів троянд».

Життя в окупації позначилось і на здоров'ї Ігоря Дмитровича, і на його творчості. «Музика мені більше не сниться. Тому нічого вже не народиться, думаю. Що міг — зробив. Хто зможе зробити краще — нехай робить», — казав він.

ПОРІДНИЛИСЯ ПІСЛЯ ЕВАКУАЦІЇ

Після евакуації родина Покладів і Костянтин Гудаускас стали як одна сім'я. Свого часу волонтер переїхав в Україну з Казахстану через політичні переслідування і купив квартиру в Бучі. «Ця родина — справжній візирець. Для мене вони завжди були орієнтиром, планкою, до якої варто тягнутися все життя. Бути гідним такої дружби. Я рано втратив маму, а кілька років тому пішов до Бога й тато. А зараз... Зараз я просто почуваюся сиротою, бо втратив ще одного батька», — ділиться Костянтин.

Ігор Дмитрович цікавився його волонтерською роботою, запитував, чим може допомогти. Вони ніколи не афішували, але разом із дружиною щомісяця переказували певну суму зі своїх пенсій на потреби кількох благодійних фондів. Костянтин привозив у гості до Покладів військових, Ігор Дмитрович був щиро радий таким зустрічам.

«КЛЯТА ВІЙНА ЗАБРАЛА РОКИ ЖИТТЯ»

В останні роки життя Ігор Дмитрович серйозно хворів. Йому було важко самотійно пересуватися, проте, як згадує дружина, він до кінця зберіг ясність думки, гумор і жагу до життя.

«Коли він недавно відчув погіршення, ми відвезли його в лікарню. Ігор Дмитрович кілька днів перебував у «Феофанії». А потім вирішили, що вдома йому буде краще. Ми облаштували всі необхідні умови вдома, організували все так, щоб йому було якомога комфортніше. Додому до нього приходили і лікарі, і медична сестра. Він щовечора мені казав: «Благослови мене». Мені здається, він розумів, до чого все йде, — розповідає Костянтин. — Напередодні його смерті я не спав усю ніч. І написав Світлані за 10 хвилин до його відходу. Не знаю, як це відчув, мабуть, тому, що в нас були дуже близькі стосунки — духовно його завжди відчував».

Знаєте, ця клята війна забрала в нього роки життя — я в цьому впевнений. Якби не все це, він іще жив би. Ігор Дмитрович любив Україну всім серцем, глибоко переймався всім. Це була людина, яка не робила нічого «для показу», він справді все це переживав».

Підготувала Марина САПОН

**ПОНЕДІЛОК,
21 липня**

Остання чверть

 Україна

6.30 «Сніданок з 1+1».
10.30 «Одруження наосліп».
12.20 Комедія «Моя улюблена страшко».
14.20 Х/ф «Острів яхт і таємниць».
16.05, 22.00 Х/ф «Новобранець».
18.00 Х/ф «Жіночий лікар. Нове життя».
23.45 «Світ навиворіт».
1.50 «Говорить вся країна».

 СТБ

5.25 Т/с «Мислити як злочинець».
10.15 Т/с «Історія одного злочину».
13.50 Т/с «Сліпа».
17.30 Т/с «Слід».
20.00 Т/с «К.О.Д.»
21.50 Т/с «Черговий лікар».
23.45 Т/с «Агенти справедливості».
1.35 Т/с «Хід прокурора».

 ICTV 2

5.10 Служба розшуку дітей.
5.15 Антисомбі.
6.00, 7.55 Громадянська оборона.
7.00 Ранок у великому місті.
8.30, 18.20 Т/с «Дільничний з ДВРЗ. Повітряна тривога».
11.10 Т/с «Приватний детектив Магnum 4».
14.30 Х/ф «Біла імла».
16.20 Х/ф «Згадати все».
20.10 Т/с «Рубан».
22.00 Х/ф «Чужий».
0.00 Звернення Президента.
0.10 Т/с «Люцифер 2».

 Новий канал

5.40 Є питання.
6.30 М/ф «Смурфики».
8.25 Вік на вік.
10.15 Х/ф «Коти проти собак».
11.55 Х/ф «Коти проти собак: Помста Кітті Галор».
13.30 Х/ф «Великий татко».
15.05 Х/ф «Джек і Джилл».
16.50 Х/ф «Гола правда».
18.40 Т/с «Молода».
20.00 Хто зверху?
21.55 Х/ф «Нешасний випадок».
23.50, 0.10 Х/ф «Канікули кілера».
0.00 Звернення Президента.

 ТЕТ

6.00 Чотири весілля.
7.00 Найкраща оселя.
8.00 Т/с «Люся інтерн».
10.00 Т/с «Усі жінки - відьми».
13.10 Х/ф «Принц-ведмідь».
14.10 Х/ф «Подорож до Різдвяної зірки».
15.50 Х/ф «Наречена - втікачка».
17.40 Х/ф «Зоряний пил».
20.00 Х/ф «Джек-стрибунець».
22.00 Т/с «Пригоди Бампера і Суса».
0.00 Т/с «СидОренки - Сидоренки».
1.00 Т/с «Добра відьма».

 K1

6.00, 17.30 «Речдок».
8.50, 16.30 «Речдок. Велика справа».
9.50, 1.05 «Випадковий свідок».
12.25, 19.20 Т/с «ФБР - 5».
14.00, 21.00 Т/с «NCIS: Полювання на вбивцю».
23.30 Т/с «Гаваї 5.0».

 K1

7.40 «Інший світ».
10.00, 20.20 Т/с «Мисливці за реліквіями».
11.40, 18.25, 22.00 «Камон з Узол і Манько».
13.35 «Світ_огляд з Машею Себовою».
14.30, 16.40 «Орел і Решка. Дайджест».
16.00 «Пригоди з Яною Метью-олкіною».
0.55 «Хижі до їжі».

 2+2

6.00 «Шалені перегони».
7.45, 23.40 Т/с «Містер і місіс Малишки».
14.40 Х/ф «Пекло».
16.40, 1.30 «Загублений світ».
17.40 «ПРЕМ'ЄРА! «Загублений світ». Секрети штату Юта».
18.35 Х/ф «Падіння борту № 1».
20.05 Х/ф «600 кілограмів золота».
22.00 Т/с «Чорний список».

**ВІВТОРОК,
22 липня**

Остання чверть

 Україна

6.30 «Сніданок з 1+1».
10.30 «Одруження наосліп».
12.25 Комедія «Моя улюблена страшко».
14.25 Х/ф «Острів яхт і таємниць».
16.10, 22.00 Х/ф «Новобранець».
18.00 Х/ф «Жіночий лікар. Нове життя».
23.50 «Світ навиворіт».
1.55 «Говорить вся країна».

 СТБ

5.30 Т/с «Мислити як злочинець».
10.20 Т/с «Історія одного злочину».
13.55 Т/с «Сліпа».
17.30 Т/с «Слід».
20.00 Т/с «К.О.Д.»
21.45 Т/с «Черговий лікар».
23.40 Т/с «Агенти справедливості».
1.35 Т/с «Хід прокурора».

 ICTV 2

7.00 Ранок у великому місті.
7.55 Антисомбі.
8.35 Т/с «Дільничний з ДВРЗ. Повітряна тривога».
11.15 Т/с «Приватний детектив Магnum 4».
14.40 Х/ф «Війна Роуз».
16.50 Х/ф «Загибель Лос-Анджелесу».
18.20 Т/с «Рубан».
22.00, 0.10 Х/ф «Чужі».
0.00 Звернення Президента.
0.40 Т/с «Люцифер 2».

 Новий канал

5.20 Є питання.
6.10 М/ф «Смурфики 2».
8.00, 18.45 Т/с «Молода».
9.30, 20.00 Хто зверху?
11.20 М/ф «Веселі ніжки».
13.25 Х/ф «Операція «Казино»».
14.55 Х/ф «Училка».
16.40 Х/ф «Полювання на колишню».
21.50 Х/ф «Грошовий поїзд».
23.45, 0.10 Х/ф «Підприціном».
0.00 Звернення Президента.
1.35 Аферисти в сітях.

 ТЕТ

6.00 Чотири весілля.
7.00 Найкраща оселя.
8.00 Т/с «Люся інтерн».
10.00 Т/с «Усі жінки - відьми».
13.10 Х/ф «Дівчинка з сірниками».
14.20 Х/ф «Русалонька».
15.45 Х/ф «Як відбити наречену».
17.45 Х/ф «Кадри».
20.00 Х/ф «Поцілунок на щастя».
22.00 Т/с «Пригоди Бампера і Суса».
0.00 Т/с «СидОренки - Сидоренки».
1.00 Т/с «Добра відьма».

 K1

6.00, 17.30 «Речдок».
8.50, 16.30 «Речдок. Велика справа».
9.50, 1.10 «Випадковий свідок».
12.25, 19.20 Т/с «ФБР - 5».
14.00, 21.00 Т/с «NCIS: Полювання на вбивцю».
23.30 Т/с «Гаваї 5.0».

 K1

8.00, 1.20 «Інший світ».
10.00, 20.20 Т/с «Мисливці за реліквіями».
11.40, 18.25, 22.00 «Камон з Узол і Манько».
13.10 «Світ_огляд з Машею Себовою».
14.00, 16.40 «Орел і Решка. Дайджест».
16.00 «Пригоди з Яною Метью-олкіною».
0.20 «Хижі до їжі».

 2+2

6.00 Т/с «Хід коня».
6.50 Т/с «Кістки».
10.55, 1.30 «Загублений світ».
14.35 Х/ф «Зелена миля».
18.00 Х/ф «Привид».
20.15 Х/ф «Чорний лотос».
22.00 Т/с «Чорний список».
23.40 Т/с «Містер і місіс Малишки».

**СЕРЕДА,
23 липня**

Остання чверть

 Україна

6.30 «Сніданок з 1+1».
10.30 «Одруження наосліп».
12.25 Комедія «Моя улюблена страшко».
14.25 Х/ф «Острів яхт і таємниць».
16.10, 22.00 Х/ф «Новобранець».
18.00 Х/ф «Жіночий лікар. Нове життя».
23.50 «Світ навиворіт».
1.55 «Говорить вся країна».

 СТБ

5.25 Т/с «Мислити як злочинець».
10.15 Т/с «Історія одного злочину».
13.50 Т/с «Сліпа».
17.30 Т/с «Слід».
20.00 Т/с «К.О.Д.»
21.45 Т/с «Черговий лікар».
23.40 Т/с «Агенти справедливості».
1.30 Т/с «Хід прокурора».

 ICTV 2

5.10 Служба розшуку дітей.
5.15, 7.55 Громадянська оборона.
7.00 Ранок у великому місті.
8.40, 18.20 Т/с «Рубан».
11.30 Т/с «Приватний детектив Магnum 4».
13.55 Х/ф «Вогонь на ураження».
15.55 Х/ф «Робін Гуд».
22.00 Х/ф «Чужий 3».
0.00 Звернення Президента.
0.10 Т/с «Люцифер 2».

 Новий канал

5.30 Є питання.
6.15 М/ф «Смурфики: Загублене містечко».
7.55, 18.40 Т/с «Молода».
9.20, 20.00 Хто зверху?
11.05 М/ф «Веселі ніжки 2».
12.55 Х/ф «Джек і Джилл».
14.40 Х/ф «Шоу починається».
16.25 Х/ф «Стажер».
21.55 Х/ф «7 секунд».
23.45, 0.10 Х/ф «Особливо небезпечний».
0.00 Звернення Президента.
1.40 Служба розшуку дітей.
1.45 Аферисти в сітях.

 ТЕТ

6.00 Чотири весілля.
7.00 Найкраща оселя.
8.00 Т/с «Люся інтерн».
10.00 Т/с «Усі жінки - відьми».
13.10 Х/ф «Красуня».
14.30 Х/ф «Будинок з годинником у стінах».
16.20 Х/ф «Отже, війна».
18.20 Х/ф «Війна наречених».
20.00 Х/ф «Надто крута для мене».
22.00 Т/с «Пригоди Бампера і Суса».
0.00 Т/с «СидОренки - Сидоренки: ремонт стосунків».
1.00 Т/с «Добра відьма».

 K1

6.00, 17.30 «Речдок».
8.50, 16.30 «Речдок. Велика справа».
9.50, 1.10 «Випадковий свідок».
12.25, 19.20 Т/с «ФБР - 5».
14.00, 21.00 Т/с «NCIS: Полювання на вбивцю».
23.30 Т/с «Гаваї 5.0».

 K1

6.50, 1.25 «Інший світ».
10.00, 20.20 Т/с «Мисливці за реліквіями».
11.40, 19.05, 22.00 «Камон з Узол і Манько».
13.00 «Світ_огляд з Машею Себовою».
14.00, 16.55 «Орел і Решка. Дайджест».
16.00 «Пригоди з Яною Метью-олкіною».
0.20 «Хижі до їжі».

 2+2

6.00 «Джедаї».
6.35 Т/с «Хід коня».
7.25 Т/с «Кістки».
11.45, 1.25 «Загублений світ».
15.35 Х/ф «Неймовірний».
17.50 Х/ф «Час розплати».
20.00 Х/ф «Інформатор».
22.00 Т/с «Чорний список».
23.40 Т/с «Містер і місіс Малишки».

**ЧЕТВЕР,
24 липня**

Новий Місяць

 Україна

6.30 «Сніданок з 1+1».
10.30 «Життя після шрамів».
11.00 «Одруження наосліп».
12.25 Комедія «Моя улюблена страшко».
14.25 Х/ф «Острів яхт і таємниць».
16.10, 22.00 Х/ф «Новобранець».
18.00 Х/ф «Жіночий лікар. Нове життя».
23.50 «Світ навиворіт».
1.55 «Говорить вся країна».

 СТБ

5.35 Т/с «Мислити як злочинець».
10.15 Т/с «Історія одного злочину».
13.55 Т/с «Сліпа».
17.30 Т/с «Слід».
20.00 Т/с «К.О.Д.»
21.45 Т/с «Черговий лікар».
23.40 Т/с «Агенти справедливості».

 ICTV 2

7.00 Ранок у великому місті.
7.55 Антисомбі.
8.10, 18.25 Т/с «Рубан».
11.55 Т/с «Приватний детектив Магnum 4».
14.25 Х/ф «Руйнування Вегаса».
15.55 Х/ф «Царство небесне».
22.00 Х/ф «Чужий 4: Воскресіння».
0.00 Звернення Президента.
0.10 Т/с «Люцифер 2».

 Новий канал

5.45 Є питання.
6.40 М/ф «Підключені».
8.35, 18.35 Т/с «Молода».
10.00, 20.00 Хто зверху?
11.55 М/ф «Мадагаскар».
13.30 Х/ф «Мисливець за троялями».
15.20 Х/ф «Двобій».
21.50 Х/ф «Змії на борту літака».
23.50, 0.10 Х/ф «Той, що занепає».
0.00 Звернення Президента.

 ТЕТ

6.00 Чотири весілля.
7.00 Найкраща оселя.
8.00 Т/с «Люся інтерн».
10.00 Т/с «Усі жінки - відьми».
13.10 Х/ф «Спляча красуня».
14.35 Х/ф «Під маскою».
16.25 Х/ф «Кохання та інші катастрофи».
18.10 Х/ф «Поцілунок на щастя».
20.00 Х/ф «Мільйонер мимоволі».
22.00 Т/с «Пригоди Бампера і Суса».
0.00 Т/с «СидОренки - Сидоренки: ремонт стосунків».
1.00 Т/с «Добра відьма».

 K1

6.00, 17.30 «Речдок».
8.50, 16.30 «Речдок. Велика справа».
9.50, 1.10 «Випадковий свідок».
12.25, 19.20 Т/с «ФБР - 5».
14.00, 21.00 Т/с «NCIS: Полювання на вбивцю».
23.30 Т/с «Гаваї 5.0».

 K1

7.20, 1.35 «Інший світ».
10.00, 20.20 Т/с «Мисливці за реліквіями».
11.40, 18.55, 22.00 «Камон з Узол і Манько».
12.40 «Світ_огляд з Машею Себовою».
14.25, 16.45 «Орел і Решка. Дайджест».
16.00 «Пригоди з Яною Метью-олкіною».
0.20 «Хижі до їжі».

 2+2

6.00 «Джедаї».
6.25, 0.00 Т/с «Хід коня».
7.15 Т/с «Кістки».
11.35, 1.40 «Загублений світ».
15.20 Х/ф «Бандити».
17.45 Х/ф «Стеження-2».
22.00 Х/ф «Кордон».

**П'ЯТНИЦЯ,
25 липня**

Новий Місяць

 Україна

6.30 «Сніданок з 1+1».
10.30 Х/ф «Жіночий лікар. Нове життя».
14.30, 1.15 «Світ навиворіт».
19.00 «Світ навиворіт. Україна, 2025».
21.00 Х/ф «Атака кобри».
23.10 Х/ф «Атака кобри 2».

 СТБ

3.10 Т/с «Агенти справедливості».
13.55 Т/с «Сліпа».
17.30, 0.40 Т/с «Слід».
20.00 Т/с «К.О.Д.»
21.40 Т/с «Черговий лікар».
23.35 Детектор брехні.

 ICTV 2

5.05 Служба розшуку дітей.
5.10, 7.55 Громадянська оборона.
7.00 Ранок у великому місті.
9.10 Т/с «Рубан».
11.55 Т/с «Приватний детектив Магnum 4».
14.25 Х/ф «Нестерпні боси».
16.05 Х/ф «Нестерпні боси 2».
18.00 На трьох.
19.00, 0.10 Дизель Шоу.
0.00 Звернення Президента.

 Новий канал

5.35 Є питання.
7.15 Х/ф «Особливо небезпечний».
9.10 Т/с «Молода».
10.45 Х/ф «3000 миль до Грейсленда».
13.05 Х/ф «Дозволь йому піти».
15.15 Х/ф «Охоронець».
17.45 Х/ф «Наживка».
20.00 Х/ф «Лють».
22.45, 0.10 Х/ф «Посередник».
0.00 Звернення Президента.
1.25 Служба розшуку дітей.
1.30 Аферисти в сітях.

 ТЕТ

6.00 Чотири весілля.
7.00 Ближче до зірок.
7.50 М/ф «Капітан Шаблезуб і чарівний діамант».
9.10 М/ф «Кролецип та Хом'як Темряви».
10.55 М/ф «Ранго».
12.55 Х/ф «Подорож до Різдвяної зірки».
14.15 Х/ф «Справжній Санта».
16.05 Х/ф «Кадри».
18.15 Х/ф «Надто крута для мене».
20.00 Х/ф «Щурячі перегони».
22.00 «Ліга сміху». Волонтерський десант.
1.50 Розсміши коміка.

 K1

6.00, 17.30 «Речдок».
8.50, 16.30 «Речдок. Велика справа».
9.50, 1.05 «Випадковий свідок».
12.25, 19.20 Т/с «ФБР - 5».
14.00, 21.00 Т/с «NCIS: Полювання на вбивцю».
23.30 Т/с «Гаваї 5.0».

 K1

7.10 «Інший світ».
10.00 Т/с «Мисливці за реліквіями».
11.40, 18.55, 22.00 «Камон з Узол і Манько».
12.50 «Світ_огляд з Машею Себовою».
14.05, 16.35 «Орел і Решка. Дайджест».
16.00 «Пригоди з Яною Метью-олкіною».
20.20 Т/с «Мисливці за реліквіями 3 сезон».
21.00 Т/с «Мисливці за реліквіями 1 сезон».
0.45 «Хижі до їжі».

 2+2

6.00, 0.45 Т/с «Хід коня».
6.55 Т/с «Кістки».
11.05, 1.35 «Загублений світ».
14.55 Х/ф «Ідентифікація Борна».
17.00 Х/ф «Перевага Борна».
19.00 Х/ф «Ультиматум Борна».
21.05 Х/ф «Обігнати час».
22.45 Х/ф «Універсальний солдат-4».

**СУБОТА,
26 липня**

Новий Місяць

 Україна

7.00 «Світ навиворіт».
13.50 Х/ф «Катерина».
17.45, 23.00 «Колесо фортуни».
19.00 «Вечірній квартал 2024».
0.20 Х/ф «Розкрадача гробниць: Лара Крофт».

 СТБ

3.20 Т/с «Слід».
9.35 Т/с «К.О.Д.»
20.00 Звана вечеря.
22.10 Хата на тата.
0.10 «МастерШеф». CELEBRITY.

 ICTV 2

6.20 На трьох.
8.25 Дизель Шоу.
11.30 Х/ф «Годзила II: Кольонь монстрів».
13.50 Х/ф «Зоряний десант».
16.00 Х/ф «Елізіум».
18.00 Х/ф «Прометей».
20.20 Х/ф «Хижак-и».
22.25 Х/ф «Чужий проти Хижак-а».
0.00 Звернення Президента України.
0.10 Х/ф «Ангрейд».

 Новий канал

5.25 Американський check-in.
6.05 Їжа України.
8.55 Однією правдою.
10.00 Однією правдою (прем'єра).
11.25 Вік на вік.
13.15 М/ф «Пінгвіни Мадагаскару».
14.55 Х/ф «Легенда про Тарзана».
17.00 Х/ф «10 000 років до нашої ери».
18.55 Х/ф «Солт».
20.45 Х/ф «Швидкісний поїзд».
23.00, 0.10 Х/ф «Шосе смерті».
0.00 Звернення Президента.
0.40 Х/ф «Пандорум».

**ПОНЕДІЛОК,
21 липня****Бігуді**

7.30 Сімейні мелодрами.
9.50, 22.40 Говорить Україна.
14.20 Т/с «Кохання проти дол».
17.45 Т/с «Солодка помста».
20.00 Т/с «Перелітний птах».
0.30 Т/с «Щоденники темного».

МЕГА

6.00 Шість соток.
7.50 Удачний проект.
8.50 Містична Україна.
9.40 Прихована реальність.
10.30, 16.05 Таємниці світу.
11.40 Мисливець і жертва.
12.35 Тварини-бійці.
14.30 Містичні історії.
17.25 Ілюзії сучасності.
18.00 Наци-гіганти.
19.50 Дике виживання.
21.50 Слідами диких звірів.
23.40 Королі Франції.
1.20 Правда життя.

СУСПІЛЬНЕ | ЧЕРНІГІВ

6.00 Артистичне плавання.
Кубок світу.
7.00 Д/ф «Велика російська брехня. Спорт».
8.00 Студія. Легка атлетика.
9.00 Хвилина мовчання.
9.01 Портрети.
9.30, 15.00, 20.50 Легка атлетика. Діамантова ліга- 2025 г.
12.35, 16.35 Водне поло. Чемпіонат світу з водних видів спорту.
13.30 Артистичне плавання. Чемпіонат світу з водних видів спорту- 2025 г.
18.15, 20.00 Яскраві миттєвості спортивних подій.
18.55 Чемпіонат світу з водних видів спорту- 2025 г.
20.30, 22.00 Суспільне. Спорт.
22.20 Футбол. Чемпіонат Європи- 2025 г.
0.35 Волейбол. Ліга націй- 2025 г.

**ВІВТОРОК,
22 липня****Бігуді**

7.30 Сімейні мелодрами.
9.50, 22.40 Говорить Україна.
12.15 Т/с «Величне століття. Роксолана».
14.20 Т/с «Кохання проти дол».
17.45 Т/с «Солодка помста».
20.00 Т/с «Сім'я».
0.30 Т/с «Щоденники темного».

МЕГА

6.00 Шість соток.
7.50 Удачний проект.
8.50 Містична Україна.
9.40 Брама часу.
10.30, 16.05 Таємниці світу.
11.40, 19.50 Дике виживання.
12.35 Слідами диких звірів.
14.30 Містичні історії.
17.25 Ілюзії сучасності.
18.00 Наци-гіганти.
21.50 Тварини-бійці.
23.40 Королі Франції.
1.20 Правда життя.

СУСПІЛЬНЕ | ЧЕРНІГІВ

6.00 Артистичне плавання.
Кубок світу.
7.00, 8.40, 18.05, 19.15, 20.30, 21.30 Суспільне. Спорт.
7.15 Яскраві миттєвості спортивних подій.
7.30, 20.50 Чемпіонат світу з водних видів спорту- 2025 г.
9.00 Хвилина мовчання.
9.01, 15.00 Легка атлетика. Діамантова ліга- 2025 г.
11.45 Портрети.
12.10 Суспільне Спорт.
12.35, 16.35 Водне поло. Чемпіонат світу з водних видів спорту.
13.30 Артистичне плавання. Чемпіонат світу з водних видів спорту- 2025 г.
18.15, 19.25, 0.00 Волейбол. Ліга націй- 2025 г.
21.50 Футбол. Чемпіонат Європи- 2025 г.

**СЕРЕДА,
23 липня****Бігуді**

7.30 Сімейні мелодрами.
9.50, 22.40 Говорить Україна.
12.15 Т/с «Величне століття. Роксолана».
14.20 Т/с «Кохання проти дол».
17.45 Т/с «Солодка помста».
20.00 Т/с «Сім'я».
0.30 Т/с «Щоденники темного».

МЕГА

6.00 Шість соток.
7.50 Удачний проект.
8.50 Містична Україна.
9.40 Брама часу.
10.30, 16.05 Таємниці світу.
11.40, 19.50 Дике виживання.
12.35 Тварини-бійці.
14.30 Містичні історії.
17.25 Ілюзії сучасності.
18.00 Наци-гіганти.
21.50 Слідами диких звірів.
23.40 Королі Франції.
1.20 Правда життя.

СУСПІЛЬНЕ | ЧЕРНІГІВ

6.00 Артистичне плавання.
Кубок світу.
7.00, 8.40, 19.30, 21.30 Суспільне. Спорт.
7.20, 20.45 Яскраві миттєвості спортивних подій.
7.30, 19.40 Чемпіонат світу з водних видів спорту- 2025 г.
9.00 Хвилина мовчання.
9.01 Легка атлетика. Діамантова ліга- 2025 г.
11.45 Портрети.
12.10, 15.00 Суспільне Спорт.
12.35 Водне поло. Чемпіонат світу з водних видів спорту.
14.00, 15.20, 21.50 Футбол. Чемпіонат Європи- 2025 г.
16.35 Водне поло. Чемпіонат світу з водних видів спорту.
17.20, 0.00 Волейбол. Ліга націй- 2025 г.

**ЧЕТВЕР,
24 липня****Бігуді**

7.30 Сімейні мелодрами.
9.50, 22.40 Говорить Україна.
12.15 Т/с «Величне століття. Роксолана».
14.20 Т/с «Кохання проти дол».
17.45 Т/с «Солодка помста».
20.00 Т/с «Сім'я».
0.30 Т/с «Щоденники темного».

МЕГА

6.00 Шість соток.
7.50 Удачний проект.
8.50 Містична Україна.
9.40 Брама часу.
10.30, 16.15 Таємниці світу.
11.40, 19.50 Дике виживання.
12.35 Слідами диких звірів.
14.30 Містичні історії.
17.25 Ілюзії сучасності.
18.00 Наци-гіганти.
21.50 Найнебезпечніші тварини.
23.40 Королі Франції.
1.20 Правда життя.

СУСПІЛЬНЕ | ЧЕРНІГІВ

6.00 Артистичне плавання.
Кубок світу.
7.00, 8.40, 10.00, 11.30, 19.30, 20.30 Суспільне. Спорт.
7.20, 1.10 Яскраві миттєвості спортивних подій.
7.30, 19.40 Чемпіонат світу з водних видів спорту- 2025 г.
9.00 Хвилина мовчання.
9.01, 10.30, 23.00 Футбол. Чемпіонат Європи- 2025 г.
11.50, 14.00, 15.45 Хай дайвінг. Чемпіонат світу з водних видів спорту- 2025 г.
12.35, 16.35 Водне поло. Чемпіонат світу з водних видів спорту- 2025 г.
14.30 Артистичне плавання. Чемпіонат світу з водних видів спорту- 2025 г.
17.20, 20.50 Волейбол. Ліга націй- 2025 г.

**П'ЯТНИЦЯ,
25 липня****Бігуді**

7.30 Сімейні мелодрами.
9.50, 22.40 Говорить Україна.
12.15 Т/с «Величне століття. Роксолана».
14.20 Т/с «Кохання проти дол».
17.45 Т/с «Солодка помста».
20.00 Т/с «Сім'я».
0.30 Т/с «Щоденники темного».

МЕГА

6.00 Шість соток.
7.50 Удачний проект.
8.50 Містична Україна.
9.40 Прихована реальність.
10.30, 16.05 Таємниці світу.
11.40, 19.50 Дике виживання.
12.35 Тварини-бійці.
14.30 Містичні історії.
17.25 Ілюзії сучасності.
18.00 Наци-гіганти.
21.50 Слідами диких звірів.
23.40 Королі Франції.
1.20 Правда життя.

СУСПІЛЬНЕ | ЧЕРНІГІВ

6.00 Артистичне плавання.
7.00, 8.40, 11.45, 18.00, 20.10, 21.30 Суспільне. Спорт.
7.20, 16.00 Яскраві миттєвості спортивних подій.
7.30, 20.20 Чемпіонат світу з водних видів спорту- 2025 г.
9.00 Хвилина мовчання.
9.01 Хай дайвінг. Чемпіонат світу з водних видів спорту- 2025 г.
12.05, 17.00, 18.10, 0.00 Волейбол. Ліга націй- 2025 г.
14.30, 16.15 Артистичне плавання. Чемпіонат світу з водних видів спорту- 2025 г.
17.20, 20.50 Волейбол. Ліга націй- 2025 г.
23.00 Футбол. Чемпіонат Європи- 2025 г.
0.50 Тиждень. Чернігів.

**СУБОТА,
26 липня****Бігуді**

7.30, 23.50 Говорить Україна.
12.15 Т/с «Заборонений плід».
20.00 Т/с «Величне століття. Роксолана».
1.40 Т/с «Щоденники темного».

МЕГА

5.50 Шість соток.
8.00 Удачний проект.
9.00, 1.25 Україна: забута історія.
9.50 Таємниці світу.
11.50, 22.50 Містичні історії.
14.15 Дикі Гаваї.
16.00 Дика Скандинавія.
20.50 Тварини-бійці.
0.30 Слідами великих письменників.

СУСПІЛЬНЕ | ЧЕРНІГІВ

6.00 Хай дайвінг. Чемпіонат світу з водних видів спорту- 2025 г.
7.00, 8.40, 10.10, 12.40 Суспільне. Спорт.
7.20, 1.00 Тиждень. Чернігів.
7.30 Голос болгар.
8.00 На власні очі.
8.30, 14.15, 17.05, 20.30 Яскраві миттєвості спортивних подій.
9.00 Хвилина мовчання.
9.01, 12.00, 19.30 Чемпіонат світу з водних видів спорту- 2025 г.
10.30, 13.00 Стрибки у воду. Чемпіонат світу з водних видів спорту- 2025 г.
14.30 Волейбол. Ліга націй.
17.20, 20.50 Волейбол. Ліга націй- 2025 г.
23.00 Футбол. Чемпіонат Європи- 2025 г.

**НЕДІЛЯ,
27 липня****Бігуді**

7.30, 23.50 Говорить Україна.
12.15 Т/с «Заборонений плід».
20.00 Т/с «Величне століття. Роксолана».
1.40 Т/с «Щоденники темного».

МЕГА

5.50 Шість соток.
8.00 Удачний проект.
9.00 Королі Франції.
9.50 Таємниці світу.
11.50, 22.50 Містичні історії.
14.20 Дике виживання.
16.00 Дикий Єллоустоун.
17.50 Дика Скандинавія.
0.30 Слідами великих письменників.
1.25 Підроблена історія.

СУСПІЛЬНЕ | ЧЕРНІГІВ

6.00, 16.20 Хай дайвінг. Чемпіонат світу з водних видів спорту- 2025 г.
7.30 Слово угорською.
8.00 Романо Джівіпен.
8.30, 9.25 Яскраві миттєвості спортивних подій.
8.40 Суспільне. Спорт.
9.00 Хвилина мовчання.
9.01 Портрети.
10.00, 12.30 Стрибки у воду. Чемпіонат світу з водних видів спорту- 2025 г.
11.15, 14.00, 23.20 Чемпіонат світу з водних видів спорту- 2025 г.
17.20, 21.00 Волейбол. Ліга націй- 2025 г.
18.50 Футбол. Чемпіонат Європи- 2025 г.
0.25 Континентальний золотий тур з легкої атлетики.

Бушай
Ігор Михайлович,
доктор психологічних наук, професор
ПОЗБАВЛЕННЯ ВІД
АЛКОГОЛІЗМУ,
ТЮЮНОКУРІННЯ,
ІГРОМАНІЇ, НЕВРОЗІВ.
Запис за телефонами:
095-764-99-02,
096-244-38-35.
www.doctor-bushai.com

ОПЛАТА ЧАСТИНАМИ*

-10%*

МОТОКОСИ

СТІНЛ
SMARTCO.CN.UA
*Часткове фінансування на 18% НДП за 1000000
*Виплата на поточну СБН ПІДП до 30.07.2025

ЧЕРНІГІВ
пр-т Миру, 180А (навпроти Автосалону)
Мазепи (Щорса), 22 (біля Ощадбанку)
ПРИЛУКИ: Вокзальна, 19 (навпроти 5 школи)

067 288 67 58
063 135 65 35
066 577 90 42

Підприємство «Перший гранітний двір»
ВИГОТОВЛЯЄ

гранітні пам'ятники

будь-якої складності.
Досвід роботи 12 років,
бездоганна якість,
чіткі строки виробництва.
Доставка та монтаж —
Чернігів і вся область.

Тел. 066-344-95-40
<https://www.lgranit.com.ua/>

ВІКНА. ДВЕРІ
від виробника.
10 років ГАРАНТІЇ.
Доставка по району
БЕЗКОШТОВНО.
068-661-27-61,
093-742-02-82.

ЗАКУПОВУЄМО
Корів. Коней. Биків.
ПРОБЛЕМНІ.
ЛЕЖАЧІ. ДОРІЗ
Тел.: 098-741-18-33, 063-137-10-61

ЗАКУПОВУЄМО
КОРІВ
БИКІВ
КОНЕЙ
ТЕЛИЦЬ
Дорого Тел. +380 (96) 361 40 75

ЗАКУПОВУЄМО
КОРІВ,
ТЕЛЯТ, КОНЕЙ.
а також корів на молоко
та робочих коней.
ДОРІЗ ЦІЛОДОВО.
Тел.: 068-693-75-21,
099-298-89-87,
093-847-30-88 (Віктор)

Київський м'ясокомбінат закуповує ВРХ:

КОНЕЙ — 47-54 грн/кг
ТЕЛИЦЬ — 65-75 грн/кг
КОРІВ — 60-70 грн/кг
БИКІВ — 75-80 грн/кг
ЕКСТРЕМУ ХУДОБУ Ціни змінюються,
телефонуйте
Тел.: 068-867-24-91

ЗАКУПОВУЄМО
КОРІВ, БИКІВ,
КОНЕЙ, ТЕЛИЦЬ.
ПРОБЛЕМНІ, ЛЕЖАЧІ
Доріз цілодобово.
Тел.: 068-37-404-18; 093-13-163-72.

ЗАКУПОВУЄМО
ДОРОГО
корів, биків,
телят, коней.
ДОРІЗ ЦІЛОДОВО.
Обіцяємо культурність та порядність.
Тел.: 063-245-70-15,
068-579-74-01.

Корів — 50 грн.
Проблемні, лежачі.
Доріз.
Телят — 70-80 грн.
Свиней — 80-85 грн.
Тел.: 063-87-39-355;
096-48-66-713.

М'ЯСНЕ ПІДПРИЄМСТВО
ДОРОГО ЗАКУПОВУЄ ВРХ
без посередників, живою бажую
ТЕЛЯТ (80-90 грн/кг)
КОРІВ (55-70 грн/кг)
КОНЕЙ (30-45 грн/кг)
СВИНЕЙ (80-90 грн/кг)
БАРАНІВ
Доріз цілодобово.
Беремо на утримання корів і коней.
Тел.: 093-945-72-83,
068-594-91-12.

БЕРЕЗНЯНСЬКЕ
ПІДПРИЄМСТВО
закуповує
телят, свиней, корів,
бичків, коней.
Телят на відгодівлю.
Найвищі ціни.
Доріз цілодобово.
Проблемні, лежачі.
Тел.: 093-982-33-85;
096-829-78-34

ДОРОГО
Корів, биків, коней
Лежачі, проблемні.
Доріз.
Тел.: 093-58-58-593,
096-38-76-262;
099-61-85-277.

СКУПОВУЄМО:
- **КОРІВ** (50-55 грн за кг),
- **КОНЕЙ** (40-45 грн за кг),
- **БИКІВ** (75-78 грн за кг),
- **ТЕЛИЦЬ** (70-73 грн за кг),
- **БАРАНІВ, КІЗ.**
Лежачі та доріз.
Тел.: 098-631-03-93,
Володимир

Закуповуємо
корів,
телят,
коней.
ДОРІЗ ЦІЛОДОВО.
А також корів на молоко
та коней для праці.
Тел.: 098-172-90-08,
095-716-27-48, 093-486-53-34.

Привітання,
оголошення
в газеті
ГАРТ
т. 67-87-79,
098-741-88-51
ТОВ «Редакція Чернігівської
обласної молодіжної газети «Гарт»,
код ЄДРПОУ 14221006, МФО 305299
АТ КБ «ПриватБанк» IBAN:
UA 63305299 00000 2600202 6315587

Як охолодитися в спеку

ПОРАДИ ЛІКАРІВ

Яка оптимальна температура зовні та всередині нас?

Системи людського організму зладжені працюють при температурі близько 37°C. При цьому температура зовні має бути завжди нижчою, до 30°C.

Влітку, коли стовпчики термометрів перетинають позначку не лише в 30°C, а й у 37°C, подолати спеку організму стає складно, тому для підтримання внутрішньої температури йому доводиться докладати більше зусиль.

Для самоохолодження вмикається компенсаторна реакція — біла поверхня шкіри розширюється більше кровоносних судин, і ми пітніємо. Коли піт випаровується — організм охолоджується.

Якщо, крім спеки, на вулиці ще й волого, піт випаровується гірше і для терморегуляції організму доводиться докладати ще більших зусиль. Краплини поту, які не в змозі випаруватися, виходять через потові залози і збираються на поверхні шкіри.

Чому під час спеки ми швидко стомлюємося?

Коли організм перегрівається, мозок просить тіло сповільнитися. У спеку дихання стає повільнішим, щоб організм краще охолоджувався й витрачав менше енергії. Але при повільному диханні в організм надходить менше кисню. Тоді з'являється гіпоксія (кисневе голодування), яка проявляється відчуттям втоми і сонливості.

До чого може призвести перегрівання організму?

При перегріванні в організмі порушується водний баланс, що призводить до згущення крові.

Із втратою мікроелементів, які виходять з потом, порушується електролітний баланс. Це може призвести до широкого спектру проблем, включаючи зневоднення, м'язові судоми, аритмію тощо.

При спробі охолодити кров організм розширює судини, через що знижується тиск, але збільшується частота серцевих скорочень. Тому спека небезпечна для сердечників, адже виникає ризик інфаркту чи інсульту.

Впливає спека й на роботу нирок. За нетипових умов вони можуть затримувати і накопичувати в організмі рідину, через що з'являються набряки.

Перегрівання організму при 40-41°C призводить до теплового виснаження — з'являються запаморочення, втрата свідомості та судоми м'язів.

Якщо температура вища за 41°C, організм не здатен самостійно впоратися з теплом і може статися тепловий удар. Для нього характерні: почервоніння шкіри, часте дихання, частий і слабкий пульс, коливання артеріального тиску, запаморочення, нудота, м'язові спазми та біль.

При тепловому ударі потрібна невідкладна медична допомога.

До теплового удару дуже чутливі немовлята, маленькі діти, вагітні і люди з хронічними захворюваннями.

Чому в спеку може з'являтися відчуття холоду?

Якщо тіло відчуває перепади температури або в організмі порушені процеси терморегуляції, з'являються спазми. Внаслідок цього кровотік стає централізованим. Уся кров зосереджується на внутрішніх органах, серці

й головному мозку, а в периферії вона тече спазмованими судинами. Тому місця, де виникають спазми, охолоджуються. При цьому можливі головний біль, нудота, прискорене серцебиття.

Ознакою холоду в спеку можуть бути хвороби: цукровий діабет, гіпогіпертиреоз, порушення регуляції вегетативної нервової системи, захворювання крові, нирок, серцево-судинної системи тощо.

Як діяти під час спеки?

Найефективніший спосіб охолодити тіло — прийняти прохолодний душ або скупатися у водоймі. Пиття ж прохолодних напоїв охолодить хіба що шлунково-кишковий тракт.

Пити треба стільки, скільки хочеться, а при інтенсивному потінні — не менш ніж 2 літри за день. При серцево-судинних захворюваннях кардіологи радять пити менше рідини, але під час спеки зневоднення небезпечніше, ніж перевантаження рідиною.

Як харчуватися в спеку?

Літній раціон відрізняється від зимового меншою кількістю вуглеводів.

Для перетравлення складних вуглеводів підшлункова залоза виробляє велику кількість ферментів. Тому щонайменше на три літніх місяці дієтологи радять зменшити споживання круп і бобових, а їсти більше овочів і фруктів.

У спеку краще не вживати солоного, адже надлишок солі в організмі затримує воду в тканинах, що призводить до підвищення артеріального тиску.

Не рекомендується їсти багато калорійних і жирних страв. До жирних продуктів відносяться горіхи (наприклад бразильські, фісташки або арахіс) та олія.

Філе курки, індички, качка, телятина засвоюються в організмі приблизно протягом двох годин, тому їсти їх треба з овочами.

Рибу краще вибирати білу, зокрема скумбрію.

Упродовж дня треба їсти кожні 3-4 години маленькими порціями.

Фрукти вважаються десертом після основних страв, а для перекусів підходять йогурт, рязанка, закваска з фруктами чи ягодами.

Як заснути в спеку?

Коли в кімнаті неможливо досягти прохолоднішої температури, процес засинання може затягтися, а сам сон буде поверхневим і не даватиме на ранок бажаного відчуття відпочинку.

Якщо випадає можливість «сієсти», робити її треба правильно — не спати у вечірній час, коли температура повітря знижується.

Хороший денний сон короткий — максимум півтори години. Він не зсуває нічного сну. Погано, якщо денний сон триває 3-4 години.

Як охолодити тіло перед сном?

Можна застосовувати стратегію, яку зазвичай використовують для боротьби з безсонням, — за 2-3 години до сну прийняти гарячу ванну, якщо немає протипоказань. За цей час в організмі відбудеться терморегуляція, а охолодження тіла сприятиме засинанню.

Складність методу ховається в температурі. Якщо на вулиці висока температура, душ має бути ще гарячішим, але це небезпечно при різних захворюваннях.

Щоб швидко заснути, треба знайти баланс між одягом, ковдрою, температурою тіла, температурою в кімнаті тощо. Усе це індивідуально, адже й спеку кожен переносить по-різному.

Для кращого засинання перед сном можна збризнути холодною водою постільну білизну чи зробити холодний компрес.

ПОРАДИ ТРЕНЕРА З ЙОГИ

У спеку можна охолодитися за допомогою дихання. Технікою охолоджуючого дихання поділилася рівненська тренерка з йоги, реабілітолог Олена Чабарай.

У традиції йоги ця техніка має назву Сіткарі пранаяма — шипляче дихання. Втягують повітря крізь щілини між зубами із шиплячим звуком, а видихають через ніс. При виконанні цієї практики створюється звук «сі» і прохолода.

Сядьте в зручну медитативну позу і заплющте очі. Протягом усієї практики тримайте кисті рук на колінах.

Перший спосіб. Стисніть зуби і максимально можливо розведіть губи. Повільно та глибоко вдихайте повітря крізь щілини між зубами. Прислухайтесь до звуку, з яким повітря входить у тіло. Наприкінці вдиху закрийте рота і повільно видихніть через ніс. Повторіть до двадцяти разів.

Другий спосіб. Виконуйте так само, як у першому способі, але після вдиху затримуйте дихання наскільки зможете. Потім повільно видихайте через ніс, тримаючи голову прямо. Повторіть до двадцяти разів.

Цю техніку охолодження тіла в спеку можна виконувати до десяти хвилин. Якщо погода помірно тепла, достатньо й десяти чи п'ятнадцяти циклів.

Коли повітря потрапляє до рота, воно охолоджує язик і знижує температуру крові, яка проходить через легені, а потім і через усе тіло.

Зменшується і кількість тепла, що виділяється нижніми енергетичними центрами, особливо органами відтворення та виділення. Тому людям із хронічними закрепками ця практика не рекомендується.

Сіткарі встановлює гармонію в ендокринній системі і регулює гормональні виділення органів відтворення.

Ліки із зеленого горіха

Зелені горіхи багаті на вуглеводи: із полісахаридів переважає крохмаль, із сахарів — глюкоза. У міру дозрівання кількість крохмалю знижується, глюкоза зникає, а жири накопичуються.

Зелені горіхи мають фітонцидні, антимікробні властивості і виділяють ароматичні та ефірні речовини із сильним запахом, який відлякує мух та мошок і тим самим чинить санітарно-оздоровчу дію. Якщо голка з легкістю проходить крізь горіх і з отвору витікає сік, плоди можна збирати.

За вмістом вітаміну С незрілий горіх у 8 разів перевершує смородину і в 50 разів — плоди цитрусових. Аскорбінова кислота бере участь в окислювально-відновлювальних процесах, в усіх видах обміну речовин, а також у синтезі стероїдних гормонів кори надниркових залоз та гормонів щитовидної залози, забезпечує нормальну проникність капілярів, підвищує еластичність і міцність кровоносних судин.

Для підвищення імунітету і нормалізації складу крові, при інфекційних захворюваннях, зобі, хворобах шлунково-кишкового тракту, ниркових і легеневих полікістозах, хронічних захворюваннях шкіри змішують у рівних частинах подрібнені зелені плоди горіха та мед, місяць настоюють у темному місці й вживають по чайній ложці тричі на день за 30 хвилин до їди.

Щоденне вживання незрілих ядер із медом по 1,5-2 столових ложки корисне людям похилого віку **як омолоджуючий засіб для організму.**

Для лікування зоба 22 зелених горіхів перемелюють, у літровій банці доверху заливають горілкою, у темному прохолодному місці настоюють 20 днів, заливають настій і вживають по столовій ложці вранці натще. 10 днів п'ють, потім на 10 днів роблять перерву — і так повторюють тричі.

Для очищення кровоносних судин подрібнену зелену шкірку волоського горіха (1 чайну ложку) заливають склянкою кип'ятку, додають 1 чайну ложку меду і п'ють як чай.

При катаратах шлунка і кишок, проносі, рахіті, золоту-сі, недокрив'ї, хронічній екземі, авітамінозі, діабеті п'ють відвар: 20 г подрібнених плодів заливають склянкою окропу і кип'ятять протягом 15-30 хвилин. П'ють як чай по склянці тричі на день.

Як глистогінний засіб використовують сироп із зелених кірок плодів: 1-2 столових ложки подрібнених зелених кірок проварюють у склянці меду, вживають по чайній ложці на склянку кип'ятку 3-4 рази на день.

Також ре-

комендується

за 30 хвилин до

сніданку з'їдати

по 6 дозрілих

волоських горі-

хів, до обіду —

по 5, до вечері

— по 4. Курс лі-

кування — 3 дні.

З цією ж

метою викорис-

товують і олію

волоського го-

ріха: 30-50 г олії

вранці натще

протягом 3-х

днів.

Як глисто-

гінний засіб і

для вигнання

солітера п'ють

настій: 4 столових

ложки подрібнених

незрілих горіхів

заливають

2-ма склянками

підсоленого кип'

ятку, настоюють

30 хви-

лин, проціджують.

Випивають протя-

гом дня, а на ніч п'ють

солоне проносне —

гідроксид магнію чи

фосфат натрію.

Шкаралупою дозрі-

лих горіхів лікують

ерозію, запалення

шийки матки. Шка-

ралупу кип'ятять до

кольору коричнево-

чаю, проціджують,

розводять водою

1:10 і спринцюються.

Зелену шкірку їдять,

щоб не завагітніти.

Соком зеленої шкі-

рки натирають

уражені екземою ді-

лянки шкіри, усу-

вають свербіж і

«повзання» мура-

шок.

Колись волоські го-

ріхи вважалися най-

першим засобом для

запобігання отруєн-

ню сильними отру-

тами. Для цього вран-

ці натще з'їдали два

горіхи із двома ви-

ноградинами і сіл-

лю.

Чи ніжні ніжинки?

На прязькому п'єдесталі (зліва направо) Йоні Гейлен, Дорі Бурса, Крістіна Опанасенко і Сарвіноз Хусанова (фото ФДУ)

А запитайте про це в суперниць вихованки Чернігівської обласної школи вищої спортивної майстерності Крістіни Опанасенко, яка представляє ніжинське дзюдо і яка недавно повернулась із Праги — там відбувся Відкритий Кубок Європи серед дзюдоїстів до 21 року (U-21).

5-6 липня в столиці Чехії 18-річна студентка Сумського державного університету з Ніжина змагалась у ваговій категорії до 63 кг. Опанасенко хоч і не пробилася до фіналу, поступившись в 1/8, але по черзі «ніжно» повклала на татамі представниць Німеччини, Узбекистану, США, Румунії і здобула бронзову нагороду.

На цьому Кубку Європи у ваговій категорії до 63 кг загалом були заявлені 36 спортсменок, серед яких і дві українки — Крістіна Опанасенко і Єлизавета Ізосімова.

Шлях до прязької «бронзи» вихованка тренера Ніжинської школи «Дзюдо» Сергія Антоняна почала з перемоги в 1/32 фіналу над Катаріною Меллер (Німеччина). В 1/16 вона здолала Марйону Нуруллоєву з Узбекистану (до речі, з цієї азійської країни в цій ваговій категорії боролися зразу три спортсменки і всі три пробилися до 1/8 фіналу).

Невдача спіткала Крістіну в 1/8 фіналу, де вона за менш ніж дві хвилини двічі дозволила заробити на собі бали Йоні Гейлен. Тож представниця Нідерландів пішла турнірною сіткою до фіналу, а ніжинка отримала можливість через додаткові поєдинки поборотися за бронзову нагороду.

У результаті в чвертьфіналі жертвою Опанасенко стала американка Емілі-Деніель Джаспе. А в поєдинку безпосередньо за бронзову медаль Крістіна впоралася з румункою Орсолією Лайош.

Кривдниця ж Крістіні Гейлен таки вийшла у фінал, де поступилася Дорі Бурса (Франція) і задовольнилася срібною медаллю. У дзюдо, як відомо, вручаються дві бронзові нагороди — крім Опанасенко, таку отримала ще й Сарвіноз Хусанова (Узбекистан).

Загалом же представники України в Празі здобули 4 медалі — Назар Вісков (до 66 кг) виборов срібну, а Данило Кравченко (до 66 кг) з Анною Олійник-Корнійко (до 70 кг), як і Опанасенко, повезли додому по бронзовій нагороді. У загальнокомандному заліку наші дзюдоїсти посіли 10-те місце.

Тож нашим спортсменам після повернення з Праги є що аналізувати, адже в порівнянні з результатами двомісячної давності українці з українками зробили крок назад — у травні на Кубку Європи серед юніорів у литовському Каунасі вони додали у свою медальну скарбничку одразу 15 нагород: 3 золотих, 2 срібних і 10 бронзових (Опанасенко в Литві виборола «срібло»).

А найуспішнішими в столиці Чехії були дзюдоїсти Узбекистану, які здобули 6 нагород (3 золотих, 1 срібну і 2 бронзових). Далі — Японія і Сербія, в активі у яких по 4 медалі (3 золотих і 1 срібна).

Загалом же на чеському Відкритому Кубку Європи з дзюдо боролися 428 представників із 32 країн Європи, Азії, Америки — на те цей Кубок і зветься відкритим, що помагається за його нагороди можуть представники не лише Європи, а й інших частин світу.

Кубок України розіграватимуть по-новому

11 липня Українська асоціація футболу офіційно представила новий формат проведення Кубка України.

Із цього року клуби УПЛ почнуть боротьбу за трофей уже з 1/32 фіналу. Приблизно так, як, скажімо, в Англії і Німеччині, де представники найвищого футбольного дивізіону при жеребкуванні стартують із першого ж кола і не мають жодних переваг над представниками нижчих ліг.

Тож за Кубок України на кваліфікаційному етапі в боротьбу вступають 16 переможців регіональних кубків (базовими датами матчів є 9-10 серпня).

На стадії 1/32 фіналу вісім переможців кваліфікаційного раунду, чотири провідні аматорські команди разом із клубами Другої та Першої ліг, а також 12 колективів Прем'єр-ліги розіграють путівки в 1/16 фіналу, де свій шлях почнуть учасники єврокубків: «Динамо» (Київ), «Олександрія», «Шахтар» (Донецьк) і «Полісся» (Житомир).

Згідно з регламентом змагань передбачено повністю «сліпий» жереб.

Є ще одне нововведення — скасовано додатковий час: у разі нічиєї за підсумками 90 хвилин одразу призначається серія пенальті.

Статистики вже встигли підрахувати, що в сезоні-2025/2026 розіграш Кубка України з футболу відбудеться за участю рекордної кількості команд — 68. Серед них і представники Чернігівщини — «Кудрівка» та «Чернігів», які чекають результатів жеребкування.

Повідомляється, що всі матчі Кубка України з футболу сезону-2025/26 будуть показані в прямому ефірі УПЛ ТБ.

«Кудрівки» в Кудрівці не побачать?

Футбольна команда, яка недавно пробилася у Прем'єр-лігу і представлятиме там не лише невеличке село на Сосниччині, а й усю Чернігівщину, через невідповідність стадіону в Кудрівці вимогам УПЛ домашні матчі гратиме у Києві.

«Я все робив у плані вибору стадіону для домашніх матчів «Кудрівки», щоб якомога ближче було до Чернігівської області. Тому домашні матчі «Кудрівка» буде грати на «Оболонь-Арені», — пояснив президент клубу Роман Солодаренко.

На своїй фейсбук-сторінці клуб також повідомив, що в червні на загальних зборах учасників Прем'єр-ліги отримав атестат для участі в УПЛ у сезоні-2025/2026. «Наш клуб виконав усі вимоги Атестаційного комітету УАФ, пройшов усі етапи перевірки й офіційно ввійшов до складу елітного дивізіону українського футболу», — ідеться в повідомленні.

Атестат Романові Солодаренку вручив віцепрезидент УАФ Артем Стоянов.

П'ять медалей із Кропивницького

Такий доробок спортсменів Чернігівщини на командному Чемпіонаті України з легкої атлетики серед юніорів. У їхньому активі 1 золота і 4 бронзових нагороди.

Найуспішнішим виявився вихованець тренерів чернігівського КПНЗ ДЮСШ «Атлет» Андрія Дворникова і Сергія Вятюрця Володимир Вовченко, який переміг у забігу на 400 м і фінішував третім у змішаній естафеті 4х400 м.

«Бронзи» ж удостоїлись Кирило Дергозій, Анастасія Москаленко, Єлизавета Макаренко, а також Анастасія Мілейко, Кіра Донець і Кирило Примаков, які разом із Вовченком склали естафетний квартет.

Підготував Сергій КОЗЛЯНСЬКИЙ

Наголос у слові

Давньогрецька богиня перемоги

Різдвяна каша

Заміник монети

Ки-тайська гімнастика

Спуск на лижах з гір

Український комбайн

Розвиток по висхідній лінії

Головний учасник бою биків

Координата на осі Y

Плетена булка

Рудамарганцю

Сухий кизяк

Недолік

Картонна рамка для фотознімка

Англійська пивна

Тропичний циклон

Комір з мережива Кобзар на Кавказі

Підземна гірничавиробка

Спішна робота на кораблі

Вартість товару

Передня частина судна

Американський актор

Навчальний заклад

Відповіді на сканворд №28

К Р О Г І В К А Е К І В О К
Р І І А Р О Л О
Е П А Р К В О
В С У К Р О К
Е З О П К С І О Б О Р Е Н
Т Р А Н А Р О Д А А
К О К Т Е Й Л Ь А З І М У Т
И Л Л О Т О С
У Р О К Г Й
К Е В З А Т О Р
Р А Д І В Р Е Н О
А У Т Н П
Б У Т С И П Р О Б А
Л П Р І К
С О Ф І Т Л О О
В Е Ч І Р Т К В А Р Т А
Т К О Р И Д А І О Н
П І Р С К Р И П М А В П А
О П Р Е Ф Е Р І Ф
Р О М О У Л У С
І Р Т Л А Р І Ф
Г А З Е Т А М Е Н С Т Е К А

Міра об'єму в США

Болиголов

Елемент у парному фігурному катанні

Бог Сонця Літній замський будинок

Фруктовий гай

Система револьвера

Пальто з водонепроникною тканиною

10 днів

Частина бази-ліки

Річка в Іспанії та Португалії

Легке літнє кімоно

Струмок із стрімкою течією

Контрора

Козацький табір

Столиця Перу

Поїхав на весілля («Енеїда»)

Габелія

Суглоб на нозі

Раб в Спарті

Смажена картопля

Запашна рослина

Освітлювальна апаратура сцени

Морський розбійник

Металева спорядження лицаря

Заглиблення на вершині вулкана

Горілка з соку пальм

Приправа до страви

Міжнародний документ

Швидкий біг коня

Кінець електричного кола

Язичницька богиня Сонця

Хвойне дерево

Електронна лампа

20 липня святкує свій 60-річний ювілей наш чоловік і тато
ВІКТОР ІВАНОВИЧ ФЕДОРЧЕНКО
із Чернігова.

3 ювілеєм вітаємо,
Міцного здоров'я бажаємо,
Жити в злагоді й спокої,
Завжди бути при силі й у настрої!
Нехай щастить у всьому,
Хай буде затишно вдома,
Щоб кожен день приносив тепло
І в серці світло жило!
3 любов'ю — дружина Оля та дочка Аня

Ім уранці
бутерброд з
ікрою і думаю:
життя вдало-
ся. Наступного
року теж треба
кабачків насадити.

— Кохана, чому ти ва-
реники робиш різного
розміру?
— Щоб твоє харчуван-
ня було різноманітним.

— Любий, ця сукня ме-
не повнить?
— А я в цій сорочці ви-
глядаю лисим?
— Так ти і є лисий!
— Так ото ж.

— Іде жінка на дитячому
самокаті. За нею біжить
дівчинка і кричить:
— Мамо, стій!
Жінка зупиняється:
— Ну що, відчула, як

ЮРИСТ
СОБОРА
Сергій
Борисович
Захист земельних
і соціальних
прав громадян
Тел. 096-837-76-17

воно бути мамою?

— Петре, чому твоя
дружина так погано керує
машиною?
— Тому що до мітли
звикала.

— Таню, тобі заспокої-
ливого в краплях чи та-
блетках?
— Неси в стакані, я ду-
же зла!

Sudoku

— ПРОСТИЙ —

			4	2			3
			9			2	
	8			3		6	4
		2				6	4
6			7	3			1
4	1				9		
	6	9		8			1
		1			4		
8				6	5		

— СКЛАДНИЙ —

	1	8					3
					3		
	4		5	2			9
1			3		9		5
		9	7		4	2	
7			1		2		4
4				9	1		5
		6					
9						6	2

Зірки віщуть

Із 21 до 27 липня
2025 року

ОВЕН. Покажіть начальству свою старан-
ність на початку тижня, і підвищення посади й
окладу буде у вас в кишені. Особисті стосунки
складатимуться теж на роботі.

ТЕЛЕЦЬ. Вам раптом захочеться попустува-
ти, але будьте обережні й уважні до своїх службо-
вих обов'язків. Вихідними не варто розігрувати
своїх близьких — ви можете їх образити.

БЛИЗНЮКИ. Тиждень не підходить для
великих звершень, краще займіться поточни-
ми справами. Більше часу приділіть собі, не
конфліктуйте на роботі. Вихідні проведіть із
сім'єю.

РАК. Усі робочі питання необхідно
вирішити на початку тижня. Приділіть більше
часу дітям і своїй другій половині. Вихідними
на вас чекає термінова, але прибуткова справа.

ЛЕВ. Ви будете надзвичайно уважними
до деталей. Але не прискіпуйтеся до колег че-
рез дрібниці. Щодо фінансів — не дозволяй-
те шахраям ошукати себе. Сім'я буде в захва-
ті від вас.

ДІВА. Робота може почекати. Але через
розгублений спосіб життя у вас можуть поча-
тися проблеми з настроєм і здоров'ям. Ваші
близькі підтримають вас у скрутну хвилину.

ТЕРЕЗИ. Не час довіряти іншим, доведеться
діяти самому. Колеги взагалі все зроблять не
так, як ви задумали. Добре, що справ цього тиж-
ня буде небагато, тож вам вдасться перепочити.

СКОРПІОН. На початку тижня вас може
сильно налякати звістка, яка виявиться фей-
ковою. Вихідними ви можете посваритися із
близькими, але й помиритесь ви дуже швидко.

СТРЕЛЕЦЬ. Усі навколо нервують, руйну-
ються плани, закручуються бридкі інтриги, а ви
немов не помічаєте цього. Подія, яка може кру-
то змінити ваше життя, станеться вихідними.

КОЗОРІГ. Немає сенсу завантажувати се-
бе роботою, бо незрозуміло, чи принесе вона
хоч якісь плоди. Краще провести час із сім'єю.

ВОДОЛІЙ. У вас є всі шанси одержати
приємний сюрприз на початку тижня, гарно
провести час у товаристві колег і отримати по-
хвалу від начальства. Не забувайте про близь-
ких людей.

РИБИ. Будьте обережні у висловлюван-
нях на початку тижня, не залишайте докумен-
тів на видноті і не розмовляйте з незнайомця-
ми на вулиці. У будь-якій ситуації рідні вас під-
тримають.

РЕАЛЬНА ІСТОРІЯ

ЯК МІЙ СУСІД ЗНОВУ НАРОДИВСЯ...

Мене звати Вікторія, мені 72.

З чоловіком все життя працювали, болячок накопичилося аж за-
надто, та щось робимо, як усі. Весь час у русі: город на

5 соток, допомагаємо дітям потроху.

Скаже тиск, аритмія, підвищений цукор, суглоби болять — але
буває гірше. Ось, наприклад, наш сусід: старший всього на 3 роки,
а майже не ходить, без допомоги ніяк. Якось приготувала йому
їжу, заходжу до нього, а він ходить по хаті: «На риболовлю, — каже,
— збираюся». Ну, думаю, може вже з головою щось сталося, не
надала цьому значення. А через тиждень все село вишло ди-
витися, як він іде по дорозі. А вже з півроку, як з дому ні ногою!
Тут уже я не витримала і пішла його розпитувати: як? Він ви-
няв із кишені вирізану замітку. Замітка про академіка Болотова
і його «Бальзам Болотова». Я, дивлячись на сусіда, одразу ж за-
телефонувала і собі замовила.

Бальзам надійшов поштою досить швидко. Через 3 дні прий-
ому помітили легкість у животі, навіть коли з'їдали зайвого. Ви-
пороження нормалізувалися, стала краще спати. Але яким
було моє здивування, коли через 2 місяці вживання я раптом
зрозуміла, що вже давно не вимірювала тиск, бо не турбує! У нас
уже все село п'є Бальзам, і всі ходять задоволені, ніби друге життя
почалося!

НЕ Є ЛІКАРСЬКИМ ЗАСОБОМ

Замовляйте телефонами або запитуйте в аптеках міста
050 271 28 88 • 067 794 25 27

*вартість дзвінків згідно з тарифами оператора, поштові витрати сплачує отримувач

690 грн
500 мл

Висн. ДСЄЕ №12.2-18-2/23416

Реклама. Оригінал-макет замовника

ХАТНИЙ МАЙСТЕР (067) 593-38-92 * (050) 710-26-35 * 0 (800) 334-078 * (044) 334-78-01

* Акція діє з 16.07. по 31.08.2025р. на всій території України, окрім тимчасово окупованих та АРК. ДЗВІНКИ на 0 (800) 334-078 БЕЗПЛАТНІ з усіх телефонів, на інші — за тарифами операторів. ДОСТАВКА за тарифами «УКРПОШТИ» 3-8 днів.

ЧАСНИКОДАВКА ВІДКРИВАЧКА • Дерев'яна зручна ручка. • Міцна нержавійна сталь. Код: 952 299 грн	ОРГАНАЙЗЕР 7 В 1 «ТАБЛЕТНИЦЯ» • 7 футлярів в одному кейсі. • Кожен на 3 відділи: ранок, день, вечір. Код: 724 299 грн	ТЕРМОГІГРОМЕТР З ПІДСВІТКОЮ • Час, будиль- ник, темпе- ратура, вологість. • Настільний, настінний. Код: 480 299 грн	ГОСПОДАРСЬКА СУМКА, 2 В 1 • Міцна ручка та коліщата. • Синій або чорний колір. • Навантаження до 20 кг. Код: 854 499 грн	ЗАТІНЯЮЧА СІТКА-ТУНІЛЬ 3 м x 45 см x 45 см • Захист рослин від сон- ця, шкідників, висихання. Код: 407 399 грн	ПОВІТРОДУВКА- ПІЛОСОС, 2 В 1 • Прибирання листя, вида- лення сміт- тя, пилу. • Два пот. акумулятор. Код: 350 1499 грн	РАДІОПРИЙМАЧ «СІГНАЛ +» 5 В 1 • AM, FM, TV, SW1, SW2. • Антена, ручка. • Від мережі, батарейок. Код: 506 399 грн	ГАЗОНОКОСАРКА акумуляторна — два акумулятори; — насадки та диски для гілок, бур'янів, чагарників, трави; — зарядний блок; — 5-8 тис. об./хв.; — до 90 хв роботи! у подарунок: саговий секатор або рукавички Код: 123 2499 грн		
ПОТУЖНИЙ БЛЕНДЕР «ПРЕМІУМ» • На 3 літри. 1600 Вт. • Нержавійна сталь. Код: 305 699 грн	ТРІЯРУСНА СІТКА-СУШАРКА 50 x 50 x 70 см Сушить: — овочі, — рибу, — м'ясо, — фрукти. Код: 568 299 грн	ПІДСИЛЮВАЧ ЗВУКУ • Має 6 рівнів гучності. • Підсилює до 130 дБ. • Три вусні вклади. Код: 110 499 грн	РАДІОПРИЙМАЧ «БАБУСЯ» • Від мережі, батарейок. • Шнур живлення під кришкою! • Ручка, антена. Код: 206 249 грн	ШИРОКА СТРИЧКА ДЛЯ ІЗОЛЯЦІЇ • Для різних поверхонь. • Миттєво усує протікання. • 10 x 130 см. Код: 653 199 грн	РАДІОПРИЙМАЧ «СІГНАЛ +» 5 В 1 • AM, FM, TV, SW1, SW2. • Антена, ручка. • Від мережі, батарейок. Код: 506 399 грн	ГАЗОНОКОСАРКА + ПИЛА набір, 2 в 1 • 2 ак., 48В; • зарядне; • насадки; • коліщата; • пила: 15 см. Код: 965 3499 грн	АКУМУЛЯТОРНА ПИЛА — 30 см + БОЛГАРКА • 2 акумулят. • 2 ланцюги; • зарядне; • 3 індикат. • 10 дисків. Код: 512 3499 грн	АКУМУЛЯТОРНА РУЧНА ПИЛА • Два потужні акумулят. • Масляний бак. • Шина: 30 см. Код: 164 2999 грн	
ПОДРІБНЮВАЧ «БЛИСКАВКА» на 2 літри • Ножі на 2 та 4 леза. • Працює від мережі. Код: 211 399 грн	СКЛАДАНА ПРАЛЬНА МАШИНА • Для тонких речей, на 6 л. • 300 об./хв. до 2 кг. • Е дошка, злив. Код: 763 999 грн	НАКОЛІННИК «РУХАЙСЯ ЛЕГКО» • Помічник для суглобів. • Зменшує навантаження. • Має два паски. Код: 927 199 грн	HD-ТЕЛЕВІЗОР 34" SMART TV — 86 см • HDMI, Wi-Fi, DVB-T2. • Яскраві кольори, насичений звук. Код: 169 5899 грн	АВТОМОБІЛЬНИЙ КОМПРЕСОР • Від прику- рювача. • Профе- сійний, 32 л/хв, до 10 атм. Код: 972 899 грн	РОЗПИЛЮВАЧ ФАРБИ, 220В • Рівномірно наносить фарбу, лаки, емульсії тонким шаром. Код: 465 1699 грн	АКУМУЛЯТОРНИЙ ШУРУПОКРУТ • Два акумулят., у кейсі + зарядне. • Гнучкий вал, біти, свердла. Код: 119 1499 грн	АКУМУЛЯТОРНА МІНІБОЛГАРКА • 2 диски: 76 мм • Потужність: 500 Вт + 5 дисків! Код: 146 999 грн	ВІКРУТКА, 47 В 1 «ТРАНСФОРМЕР» • Вбудований акумулятор. • Поворотна ручка. • Кейс з насадками. Код: 316 499 грн	ЕЛЕКТРИЧНА БОЛГАРКА • Працює від мережі. • 11000 об./хв. • Диск: 125 мм Код: 467 1699 грн
ЕЛЕКТРОЧАЙНИК НА 2 ЛІТРИ • Нержавна сталь, стійка платформа. • Автоматичне вимкнення. Код: 779 299 грн	СОКОВИТИСАЧ ВІД МЕРЕЖІ, 1 ЛІТР • 900 Вт, 1 літр. • Для м'яких фруктів, овочів. Код: 990 499 грн	КЛЮЧ ДЛЯ КОНСЕРВАЦІЇ НАПІВАВТОМАТ • Металевий, якісний ніж, легкова сталь. • Для сухого гоління від мережі. Код: 950 249 грн	ЕЛЕКТРОБРИТВА «ХАРКІВ-7101» • Три головки, якісні ножі, легкова сталь. • Для сухого гоління від мережі. Код: 876 799 грн	МАШИНКА ДЛЯ ПІДСТРИГАННЯ • 4 насадки, ножиці, олія, гребінець, щіточка. • Працює від мережі. Код: 336 399 грн	ВІДЛЮКАВАЧІ КРОТІВ • Працюють від сонця. • Площа дії до 800 кв. м. Ціна за 2 шт.! Код: 881 399 грн	АКУМУЛЯТОРНА МІНІБОЛГАРКА • 2 диски: 76 мм • Потужність: 500 Вт + 5 дисків! Код: 146 999 грн	ВІКРУТКА, 47 В 1 «ТРАНСФОРМЕР» • Вбудований акумулятор. • Поворотна ручка. • Кейс з насадками. Код: 316 499 грн	ЕЛЕКТРИЧНА БОЛГАРКА • Працює від мережі. • 11000 об./хв. • Диск: 125 мм Код: 467 1699 грн	

ШАНОВНІ ЧИТАЧІ! Нагадуємо, що редакція не завжди поділяє позиції авторів публікацій під рубриками «Точка зору», «Актуально», «Позиція», «Політика», «Вибори», «Реклама» та «Фінанси». Відповідальність за достовірність фактів, інших даних несуть автори цих публікацій та рекламодавці. Будьте уважні, читаючи ці матеріали! Не довіряйте сумнівним пропозиціям!